

Republika ng Pilipinas
Kagawaran ng Edukasyon
DepEd Complex, Meralco Avenue
Lungsod ng Pasig

MATATAG KURIKULUM

FILIPINO BAITANG 2-10

KURIKULUM NG FILIPINO

Deskripsyon

Ang Matatag na Kurikulum ng K to 12 ay nakatuon sa paglinang ng isang buo at ganap na Pilipinong may kapaki-pakinabang na literasi na magagamit sa kanyang pang-araw-araw na gawain at danas na magiging daan upang maging “globally competent” at handa sa hinaharap “*future ready*”. Ang Filipino ay isa sa pundamental na asignatura na naglilalang ng literasi, kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-unawa sa iba’t ibang uri ng teksto, at pagbuo ng multimodal na may lubos na pagpapahalaga sa wikang Filipino at ibang wika sa bansa, kultura, at mga teksto o mga babasahin na magiging daan sa kanyang pagkatuto at paglinang ng ika-21 siglong kasanayan para sa kapaki-pakinabang na pagganap bilang makabansa at global na mamamayan.

Sa ikatatamo ng mithiing ito, kailangang ang kurikulum sa Filipino ay sumunod sa agos ng pagbabago ng panahon. Maraming salik ang kaakibat ng mga pagbabagong ito kung kaya’t ang paglalagat ng mga pamantayan, kompetensi, at mga aralin ay maingat na itinala at sinuri batay sa pangangailangan ng mga milenyal na mag-aaral gayundin sa kakayahan ng mga gurong magsisipagturo nito. Hindi lamang ang gabay pangkurikulum ang binigyan pansin gayundin ang mga kagamitang pampagkatuto ng mga mag-aaral at guro bilang suporta sa binagong kurikulum na magmumula sa administrasyon, ahensiyang panlipunan, pribado at publiko, pamahalaang lokal, midya, tahanan at iba pang sektor ng lipunan.

Tuon ng bagong kurikulum sa Filipino ang mga Pangunahing Ideya– **Literasi, Wika at Teksto** (LWT), ito ang pangunahing balangkas sa pagtuturo ng wikang Filipino para sa lubusang pagkatuto ng mga mag-aaral. Nagsisilbi itong mayamang hanguan ng mga kaalaman upang matutuhan ang iba pang larangan. Nakapag-aambag din ito sa kinakailangang literasi at tumutulong sa paglinang ng makrong kasanayan tulad ng pakikinig, pagsasalita, pagbasa, pagsulat at panonood. Magiging daan din ito upang maging mahusay sa pakikipagtalastasan ang mga mag-aaral nang may tiwala sa sarili at kayang humarap sa iba’t ibang sitwasyon gamit ang kanyang sariling wika (una man o ikalawang wika), identidad at kultura.

Sa pagbuo ng kurikulum sa Filipino naging batayan ang kalikasan at pangangailangan ng mga mag-aaral sa pagkatuto at paggamit ng wika, teksto at teknolohiya, maging ang pangangailangang panlipunan, lokal at global na pamayanan gayundin ang mga kompetensi at batayang kaalaaman ukol sa pagtatamo ng wika at pagsusuri ng mga teksto. Pinagbatayan din ang mga teoryang pilosopikal sa edukasyon, Ibatas pang-edukasyon, polisiyang pangwika at maka-Pilipinong teorya at ilang pagsasakonteksto ng mga teoryang pangkanluranin na hinango ngunit binigyan ng kontekstwalisasyon sa Filipino upang matamo ang isang tunay na makabayang kurikulum.

Mga Pamantayan sa Filipino K-10

A. Pangunahing Pamantayan sa Pagkatuto (*Core Learning Area Standard*):

Naipamamalas ng mga mag-aaral ang literasi, kakayahang komunikatibo, mapanuring pag-unawa sa iba't ibang uri ng teksto, at pagbuo ng multimodal na may lubos na pagpapahalaga sa wikang Filipino at ibang wika sa bansa, kultura, at mga teksto o mga babasahin na magiging daan sa kanyang pagkatuto at paglinang ng ika-21 siglong kasanayan para sa kapaki-pakinabang na pagganap bilang makabansa at global na mamamayan.

B. Pamantayan sa Bawat Yugto (*Key Stage Standards*):

K – 3	4 – 6	7 – 10
<p>Sa dulo ng Baitang 3, naipamamalas ng mga mag-aaral ang pagkakaroon ng literasi-katatasan sa paggamit ng wika (pakikinig at pagsasalita), kakayahan sa pag-unawa (pagbasa), at kahusayan sa pagbuo ng teksto (pagsulat) gamit ang wikang Filipino na may wastong gramatika at wastong paraan ng pakikipagdiskurso upang malinang ganap na literasi sa wika at teksto.</p>	<p>Sa dulo ng Baitang 6, naipamamalas ng mga mag-aaral ang pangunahin at kritikal na mga kasanayang panliterasi, at paglinang ng makrong kasanayan sa Filipino gamit ang mga talastasang may iba't ibang layon, kalahok, konteksto, sitwasyon, kultura at tema. Dagdag ang pagkakaroon ng kaalaman sa mga elementong biswal upang makabuo ng iba't ibang tekstong multimedia gamit ang wikang Filipino upang malinang ang kasanayan sa wika na taglay ang literasi na natamo sa unang yugto bilang katibayan ng pag-unlad ng pagkatuto.</p>	<p>Sa dulo ng Baitang 10, naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain at kritikal na pag-unawa ng mga tekstong nasusulat, mga Obra Maestra, at tekstong biswal gamit ang wikang Filipino bilang wikang intelektuwal na masasalamang multilingguwal at multikultural na literasi patungo sa paglikha at presentasyon ng tekstong multimodal na upang malinang ang kasanayan sa pag-unawa at pagsusuri ng mga teksto na taglay ang literasi na natamo sa unang yugto at ang kasanayan sa wika mula sa ikalawang yugto para maging sandata sa pagiging makabansa at global na mamamayan.</p>

Pamantayan sa Bawat Baitang (*Grade Level Standards*):

Baitang	Pamantayan
2	<p>Pagkatapos ng Ikalawang Baitang, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pagkakaroon ng kamalayang ponolohikal, katatasan sa pagpapahayag, pagsusuri at pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo gamit ang mga salitang natutuhan sa wikang Filipino nang may wastong gramatika at diskurso tungkol sa sarili, pamilya, komunidad at kapaligiran.</p>

Baitang	Pamantayan
3	Pagkatapos ng Ikatlong Baitang , inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pagkakaroon ng katatasan sa pagpapahayag, pagsusuri at pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo gamit ang mga salitang natutuhan sa wikang Filipino nang may wastong gramatika at diskurso tungkol sa sarili at bansa.
4	Pagkatapos ng Ikaapat na Baitang , inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pangunahin at kritikal na mga kasanayang panliterasi, pakikipagtalastasan nang may wastong gamit ng wika (balarila) sa diskurso na binibigyang pansin ang kaangupan ng kaalaman, ideya at damdamin na ayon sa edad, kasarian, kultura, at layunin, kaalinsabay nito na nagagamit ang kaalamang natamo hinggil sa mga elementong biswal sa pagpapakahulugan at pagsusuri patungkol sa komunidad at bansa.
5	Pagkatapos ng Ikalimang Baitang , inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang paglalapat na mga kasanayang panliterasi, pagpapalawak ng bokabularyo na magagamit sa kritikal na pag-unawa at pagbuo ng mga tekstong naratibo at impormatibo na may paksa patungkol sa komunidad at bansa.
6	Pagkatapos ng Ikaanim na Baitang , inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang paglalapat na mga kasanayang panliterasi, pagpapalawak ng bokabularyo na magagamit sa kritikal na pag-unawa at pagbuo ng mga tekstong naratibo at impormatibo na may paksa patungkol sa bansa at global.
7	Pagkatapos ng Ikapitong Baitang , naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang Ibong Adarna, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Katutubo hanggang sa Panahon ng Pananakop ng Espanya gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino.
8	Pagkatapos ng Ikawalong Baitang , naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang Florante at Laura, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Propaganda hanggang sa Panahon ng Pananakop ng Hapon gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa pagpapahalaga ng sariling kalinangan.
9	Pagkatapos ng Ikasiyam na Baitang , naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang Noli Me Tangere, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Kasarinlan hanggang sa Panahon ng Bagong Milenyo gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa pakikisangkot nang may kamalayan sa usaping panlipunan.
10	Pagkatapos ng Ikasampung Baitang , naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestrang El Filibusterismo at mga tekstong pampanitikan (sa Panahon ng Kontemporaneo/Makabagong Panahon), mga Korespondensiya Opisyal, impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa tungo sa pagtatamo ng kaunlarang Pilipino sa kapaki-pakinabang na pagganap bilang makabansa at global na mamamayan.

**SAKLAW AT PAGKAKASUNOD-SUNOD NG MGA SUB-DOMEYN AT MAHAHALAGANG KASANAYAN
KASAMA ANG MAKRONG KASANAYAN
BAITANG 2-3**

Leyenda:

PK	Pakikinig
PS	Pagsasalita
PB	Pagbasa
PSu	Pagsulat

SUB-DOMEYN	MAHAHALAGANG KASANAYAN	BAITANG 2				BAITANG 3			
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
KAMALAYANG PONOLOHIKAL (tunog)	Natutukoy ang tunog ng Alpabetong Filipino	PK PS							
	Natutukoy ang mga salitang magkakatugma	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS				
	Napapantig ang mga salita	PK PS	PK PS	PK PS					
	Natutukoy ang mga tunog sa salita								
	a. patinig	PK PS	PK PS						
	b. katinig	PK PS	PK PS						
	c. diptonggo		PK PS	PK PS	PK PS				
	d. klaster			PK PS	PK PS				
PALABIGKASAN AT KAALAMAN SA SALITA (tunog-salita)	Natutukoy ang mga batayang salita (sight words)								
	a. Baitang 2	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS				
	b. Baitang 3					PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB

						PSu	PSu	PSu	PSu
	Nabibigkas ang mga tunog ng mga patinig at katinig	PK PS							
	Nabibigkas ang mga pantig na bumubuo sa salita (pagpapantig)								
	a. P	PK PS							
	b. PK	PK PS							
	c. KP		PK PS						
	d. KPK		PK PS	PK PS					
	e. KKP		PK PS	PK PS					
	Nababasa ang mga salitang may								
	a. diptonggo	PK PS PB	PK PS PB	PK PS	PK PS				
	b. klaster	PK PS PB	PK PS PB	PK PS	PK PS				
PAGLINANG NG TALASALITAAN (salita)	Natutukoy ang mga salita na <i>high frequency words</i>	PK PS PB	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	Nagagamit ang mga salitang madalas gamitin o high frequency tungkol sa:								
	a. sarili at pamilya	PK PS PB	PK PS PB PSu						
b. sarili at komunidad				PK PS PB					

				*PSu					
	c. sarili, komunidad at kapaligiran				PK PS PB *PSu				
	d. sarili at bansa					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	e. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	PK PS PB	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	Nakikilala ang mga salitang <i>low frequency</i>	PK PS PB	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	Nagagamit nang wasto ang mga salitang <i>low frequency</i> hindi madalas gamitin sa iba't ibang asignatura (GMRC, MAKABANSA)	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto								
	a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, hayop, bagay, lugar at pangyayari								
	i. pantangi at pambalana	PK PS PB PSu							
	ii. tiyak, di-tiyak at walang kasarian	PK PS PB PSu							
	iii. kongkreto, di-kongkreto,		PK PS						

			PB PSu						
	iv. lansakan			PK PS PB PSu					
	v. pagdadaglat				PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	
	b. salitang kilos	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu			
	c. salitang naglalarawan								
	i. ngalan ng tao, hayop, bagay, lugar, at pangyayari	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu			
	ii. sa paraan, panahon, at pinangyarihan ng kilos						PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	
	d. salitang pamalit sa ngalan ng tao, hayop, bagay, lugar, at pangyayari								
	i. Pano (tao)	PK PS PB *PSu							
	ii. Pananong (pagtatanong)	PK PS PB PSu							
	iii. Paari (pagmamay-ari)		PK	PK					

				PS PB PSu	PS PB PSu				
	iv. Pamatlig (kinaroroonan)				PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu		
e. salitang pangkayarian (pang-ugnay na salita)									
	i. pantukoy	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	ii. pangatnig (at, o)	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	iii. pang-angkop					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	iv. pang-ukol						PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
Naibibigay ang kahulugan ng mga salita									
	a. magkasalungat b. magkasingkahulugan					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	c. denotasyon at konotasyon								PK PS PB PSu

	Naisusulat nang wasto ang mga natutuhang salita					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	Nakasusulat ng mga letra, salita at pangungusap sa paraang kabit-kabit	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	Nababasa nang wasto ang mga natutuhang salita					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salitang madalas gamitin o <i>high frequency</i>		PK PS PB PSu			PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
GRAMATIKA (pangungusap)	Natutukoy ang pangungusap at di-pangungusap	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu						
	Natutukoy ang mga bahagi ng pangungusap (simuno/paksa at panaguri)								
	a. Paturol/Pasalaysay	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	b. Patanong	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	c. Pakiusap/Pautos		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
d. Padamdam			PK	PK					

				PS PB PSu	PS PB PSu				
Nagagamit ang malaking letra at bantas sa mga payak na pangungusap ayon sa gamit:									
a. Paturol/Pasalaysay		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
b. Patanong		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
c. Pakiusap/Pautos			PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
d. Padamdam				PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
Natutukoy ang mga bahagi ng payak na pangungusap					PK PS PB PSu	PK PS PB PSu			
Nagagamit ang malaking letra at bantas sa mga payak na pangungusap		PK PS PB PSu		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
Natutukoy ang hugnayang pangungusap ayon sa:									
a. sugnay na makapag-iisa at sugnay na di- makapag- iisa							PK PS		

								PB PSu	
	b. mga salitang nag- uugnay sa sugnay na di- makapag- iisa								PK PS PB PSu
Natutukoy ang tambalang pangungusap ayon sa:									
	a. mga salitang nag-uugnay sa sugnay na nakapag-iisa								PK PS PB PSu
Nagagamit nang may wastong intonasyon, diin at hinto ang mga nakagawiang pagbati, ekspresyon at angkop na pananalita sa iba't ibang pansarili at pantahanang sitwasyon									
	a. pagpapakilala sa sarili	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu				
	b. pangungumusta	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu				
	c. pasasalamat		PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu				
	d. paghingi ng paumanhin			PK PS PB *PSu	PK PS PB *PSu				
Natutukoy ang mga pananda sa teksto									
	a. hudyat ng pag-iisa	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB

		PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
	b. isa-isa-paglalarawan	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	c. hudyat ng pagsusunod- sunod			PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	d. pagpapaliwanag								PK PS PB PSu
PAG-UNAWA AT PAGSUSURI NG TEKSTO (diskurso)	Nababasa nang may tatas (may damdamin at tamang bilis) ang mga pangungusap					PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB	PK PS PB
	Nauunawaan ang binasa o pinakinggang tekstong naratibo (tula, kuwento, pabula, alamat at parabula)								
	a. Naibibigay ang elemento ng teksto	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	b. Naisasaayos ang pagkakasunod-sunod ng mga pangyayari:								
	i. na may apat na pangyayari sa kuwento	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	ii. na may limang pangyayari sa kuwento	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu		
iii. na may anim hanggang pitong pangyayari sa kuwento								PK PS PB	PK PS PB

								PSu	PSu
c. Naibibigay ang suliranin at solusyon	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
d. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
e. Nakikilala ang katangian ng tauhan	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
f. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento			PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
			PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
			PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
			PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
g. Naibibigay ang sanhi at bunga		PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
		PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
		PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
		PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
h. Naibibigay ang posibleng wakas		PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
		PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS	PS
		PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB	PB
		PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
i. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto				PK	PK	PK	PK	PK	PK
				PS	PS	PS	PS	PS	PS
				PB	PB	PB	PB	PB	PB
				PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
j. Nakabubuod ng teksto				PK	PK	PK	PK	PK	PK
				PS	PS	PS	PS	PS	PS
				PB	PB	PB	PB	PB	PB
				PSu	PSu	PSu	PSu	PSu	PSu
k. Naibibigay ang mensahe ng teksto				PK	PK	PK	PK	PK	PK

					PS PB PSu	PS PB PSu	PS PB PSu	PS PB PSu	PS PB PSu
Nauunawaan ang binasa o pinakinggang tekstong impormatibo									
a. Naibibigay ang mahahalagang detalye									
	i. na may apat na detalye	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu				
	ii. na may limang detalye			PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu		PK PS PB PSu
	iii. na may anim hanggang pitong detalye							PK PS PB PSu	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	d. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu
	e. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	PK PS PB PSu	PK PS PB PS	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu

	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo										
	i. pag-iisa-isa	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	PK PS	
	ii. paglalarawan	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	PB PSu	
	iii. pagsusunod- sunod		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	
	iv. pagpapaliwanag									PK PS PB PSu	
g. Naibibigay ang kongklusyon		PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu	PK PS PB PSu		
PAGBUO NG TEKSTO (diskurso)	Nagagamit ang magagalang na pananalita sa pagbati at ekspresyon sa iba't ibang sitwasyon										
	a. wikang ginagamit sa pakikipag-usap sa pamayanan (<i>conversational language</i>)			PS PSu							
	b. wikang ginagamit sa pakikipag-usap sa paaralan (<i>academic language</i>)				PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	
	Nakabubuo ng pangungusap o talatang nagsasalaysay, naglalarawan o nagpapaliwanag ng mga kaisipan, damdamin at karanasan tungkol sa:										
	a. sarili at pamilya	PS PSu	PS PSu								
	b. sarili at paaralan										
	c. sarili at komunidad		PS PSu		PS PSu						
d. sarili at kapaligiran				PS PSu							
e. sarili, lalawigan at rehiyon											

	f. sarili at bansa					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	g. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	Nagagamit ang mga salitang madalas at di-madalas gamitin (<i>high and low frequency</i>) sa pagbuo ng mga pangungusap					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	Nakabubuo ng pangungusap, talata o teksto sa pagpapahayag ng reaksiyon sa tauhan, suliranin, balangkas, tema at tagpuan	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	Nakabubuo ng pangungusap, talata o teksto sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye	PS PSu	PS PSu	PS PSu		PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	Nakabubuod ng tekstong naratibo					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo								
	a. pag-iisa-isa					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	b. paglalarawan					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	c. pagsusunod- sunod					PS PSu	PS PSu	PS PSu	PS PSu
	d. pagpapaliwanag								

BAITANG 2

PAMANTAYAN PARA SA IKALAWANG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikalawang Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pagkakaroon ng kamalayang ponolohikal, katatasan sa pagpapahayag, pagsusuri at pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo gamit ang mga salitang natutuhan sa wikang Filipino nang may wastong gramatika at diskurso tungkol sa sarili, pamilya, komunidad at kapaligiran.

BAITANG 2 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga payak na pangungusap at teksto tungkol sa sarili at pamilya na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas ng mga tunog sa pagpapahayag ng ideya, karanasan at pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili at pamilya, at pang-araw-araw na paksang naratibo at impormatibo.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Kamalayang Ponolohikal (tunog)	Natutukoy ang tunog ng Alpabetong Filipino	✓	✓			
	Natutukoy ang mga salitang magkakatugma (isa hanggang dalawang pantig)	✓	✓			
	Natutukoy ang mga pantig sa salita (isa hanggang dalawang pantig)	✓	✓			
	Natutukoy ang mga tunog na bumubuo sa salita a. patinig b. katinig	✓	✓			
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Nabibigkas ang mga tunog ng patinig at katinig					
	Nabibigkas ang mga pantig na bumubuo sa mga salita a. Patinig (P)	✓	✓			

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	b. Patinig-Katinig (PK)					
	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino					
	Nababasa ang mga salitang may a. diptonggo b. klaster	✓	✓	✓		
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy ang mga salitang <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓		
	Natutukoy ang mga salitang <i>high frequency</i> tungkol sa a. sarili at pamilya	✓	✓	✓		
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pantahanan at ang sarili)	✓	✓	✓		
	Nakikilala ang mga salitang <i>low frequency</i> o hindi madalas gamitin	✓	✓	✓		
	Nagagamit ang mga salitang <i>low frequency</i> sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto					
	a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari					
	• pantangi at pambalana • tiyak, di-tiyak at walang kasarian	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang pamalit sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	• panao • pananong					
	c. salitang naglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	• ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari					
	d. salitang kilos	✓	✓	✓	✓	
	e. salitang pangkayarian	✓	✓	✓	✓	
• salitang pantukoy sa ngalan ng tao, lugar, hayop, bagay at pangyayari (ang, ang mga, si, sina) • salitang pang- ugnay (at, o)						
Nakasusulat ng mga letra, salita at pangungusap sa paraang kabit-kabit gamit ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓		
Natutukoy ang pangungusap at di- pangungusap	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang payak na pangungusap batay sa gamit a. paturol/pasalaysay b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang malaki at maliit na letra at bantas sa payak na pangungusap na:					
Gramatika (pangungusap)	a. paturol/pasalaysay	✓	✓	✓	✓	
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit nang may wastong intonasyon, diin at hinto ang mga nakagawiang pagbati, ekspresyon at angkop na pananalita sa iba't ibang pansarili at pantahanang sitwasyon a. pagpapakilala sa sarili	✓	✓	✓	✓	
	b. pangungumusta	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto a. hudyat ng pag-iisa -isa b. paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula at alamat) a. Naibibigay ang batayang elemento ng tekstong naratibo • tauhan at suliranin nito • tagpuan • pangyayari (banghay)	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang PAGKAKASUNOD-SUNOD ng apat hanggang limang pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (tuntunin, paalala at panuto sa tahanan) a. Naibibigay ang apat na mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo <ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa • paglalarawan 					
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nakabubuo ng payak na pangungusap na nagsasalaysay ng karanasan tungkol sa: <ul style="list-style-type: none"> a. sarili at pamilya 	✓			✓	
	<ul style="list-style-type: none"> b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman 	✓			✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa tauhan at tagpuan	✓			✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon ng paksa at pangunahing ideya	✓			✓	

**BAITANG 2
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga payak na pangungusap at teksto tungkol sa sarili at pamilya na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang patuloy na pagkakaroon ng kahusayan sa pag-unlad sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas ng mga tunog sa pagpapahayag ng ideya, karanasan at pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili, pamilya, at pang-araw-araw na paksang naratibo at impormatibo.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Kamalayang Ponolohikal (tunog)	Natutukoy ang mga salitang magkakatugma (isa hanggang tatlong pantig)	✓	✓			
	Natutukoy ang mga pantig sa salita (isa hanggang tatlong pantig)	✓	✓			
	Natutukoy ang mga tunog na bumubuo sa salita <ul style="list-style-type: none"> a. patinig 	✓	✓			
	<ul style="list-style-type: none"> b. katinig 	✓				

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Natutukoy ang mga salitang may diptonggo	✓	✓			

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Nabibigkas ang mga pantig na bumubuo sa mga salita	✓	✓			
	a. Katinig- patinig (KP) b. Katinig- Patinig- Katinig (KPK) c. Katinig- Katinig – Patinig (KKP)	✓	✓			
	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓			
	Nababasa ang mga salitang may: a. diptonggo	✓	✓	✓		
	b. klaster	✓	✓	✓		
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy ang mga salitang <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓		
	Nagagamit ang mga salitang <i>high frequency</i> tungkol sa: a. sarili at pamilya	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pantahanan at ang sarili)	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang mga salitang <i>low frequency</i> o di madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>low frequency</i> sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari • kongkreto • di-kongkreto	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	b. salitang pamalit sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari <ul style="list-style-type: none"> • paari 	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang naglalarawan <ul style="list-style-type: none"> • ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari 	✓	✓	✓	✓	
	d. salitang kilos	✓	✓	✓	✓	
	e. salitang pangkayarian <ul style="list-style-type: none"> • salitang pantukoy sa ngalan ng tao, lugar, hayop, bagay at pangyayari (ang, ang mga, si, sina) • salitang pang- ugnay (at, o) 	✓	✓	✓	✓	
	Nakasusulat ng mga letra, salita at pangungusap sa paraang kabit-kabit gamit ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang pangungusap at di- pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang payak na pangungusap batay sa gamit:	✓	✓	✓	✓	
	a. paturol/pasalaysay	✓	✓	✓	✓	
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang malaki at maliit na letra at bantas sa payak na pangungusap na:	✓	✓	✓	✓	
	a. paturol/pasalaysay					
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit nang may wastong intonasyon, diin at hinto ang mga nakagawiang pagbati, ekspresyon at angkop na pananalita sa iba't ibang pansarili at pantahanang sitwasyon	✓	✓	✓	✓	
	a. pagpapakilala sa sarili	✓	✓	✓	✓	
	b. pangungumusta	✓	✓	✓	✓	
c. pasasalamat	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto a. hudyat ng pag-iisa-isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong bayan, pabula at alamat) a. Naibibigay ang batayang elemento ng tekstong naratibo					
	• tauhan at suliranin nito	✓	✓	✓	✓	
	• tagpuan • pangyayari (banghay)	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang PAGKAKASUNOD-SUNOD ng apat hanggang limang pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (tuntunin, paalala at panuto sa tahanan) a. Naibibigay ang apat na mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	• pag- iisa-isa • paglalarawan	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nakabubuo ng payak na pangungusap na nagsasalaysay ng karanasan tungkol sa: a. sarili at pamilya	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa at pangunahing ideya	✓	✓	✓	✓	

BAITANG 2
IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga payak na pangungusap at teksto tungkol sa sarili, at komunidad na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas ng mga tunog sa pagpapahayag ng ideya, karanasan at pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili, komunidad at pang-araw-araw na paksang naratibo at impormatibo.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Kamalayang Ponolohikal (tunog)	Natutukoy ang mga salitang magkakatumang (isa hanggang tatlong pantig)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pantig sa salita (isa hanggang tatlong pantig)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga salitang may: a. diptonggo b. klaster	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Nabibigkas ang mga pantig na bumubuo sa mga salita a. Katinig- Patinig- Katinig (KPK) b. Katinig- Katinig – Patinig (KKP)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓	✓	✓	
	Nababasa ang mga salitang may a. diptonggo b. klaster	✓	✓	✓	✓	
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy ang mga salitang <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>high frequency</i> tungkol sa: a. sarili at komunidad (hal.paaralan, barangay at lalawigan/ rehiyon)	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pang komunidad at ang sarili)	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang mga salitang <i>low frequency</i> o di madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>low frequency</i> sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto	✓	✓	✓	✓	
	a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari • lansakan	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang pamalit sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari • paari • pamatlig	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang naglalarawan • ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	d. salitang kilos	✓	✓	✓	✓	
e. salitang pangkayarian • salitang pantukoy sa ngalan ng tao, lugar, hayop, bagay at pangyayari (ang, ang mga, si, sina)	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	<ul style="list-style-type: none"> salitang pang- ugnay (at, o, pero, habang) 	✓	✓	✓	✓	
	Nakasusulat ng mga letra, salita at pangungusap sa paraang kabit-kabit gamit ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang payak na pangungusap batay sa gamit:	✓	✓	✓	✓	
	a. paturol/pasalaysay					
	b. patanong					
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	d. padamdam	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang malaki at maliit na letra at bantas sa payak na pangungusap na	✓	✓	✓	✓	
	a. paturol/pasalaysay					
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	d. paghingi ng paumanhin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang malaki at maliit na letra sa pagbuo ng payak na pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit nang may wastong intonasyon, diin at hinto ang mga nakagawiang pagbati, ekspresyon at angkop na pananalita sa iba't ibang pansarili at pangkomunidad na sitwasyon	✓	✓	✓	✓	
	a. pagpapakilala sa sarili					
	b. pangungumusta	✓	✓	✓	✓	
	c. pasasalamat	✓	✓	✓	✓	
d. paghingi ng paumanhin	✓	✓	✓	✓		
Natutukoy ang mga pananda sa teksto	✓	✓	✓	✓		
a. hudyat ng pag-iisa-isa	✓	✓	✓	✓		
b. paglalarawan	✓	✓	✓	✓		
c. hudyat ng pagsusunod-sunod	✓	✓	✓	✓		
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula at alamat)	✓	✓	✓	✓	
	a. Naibibigay ang batayang elemento ng tekstong naratibo					

SUB-DOMEYN (diskurso)	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	<ul style="list-style-type: none"> • tauhan at suliranin nito • tagpuan • pangyayari (banghay) 					
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang pagkakasunod-sunod ng apat hanggang limang pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (patalastas, babala, balita sa komunidad)					
	a. Naibibigay ang apat hanggang limang mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	<ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa • paglalarawan • pagsusunod- sunod 	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
	h. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ang mga salitang natutuhan sa pakikipag-usap (<i>conversational language</i>) nang may paggalang sa iba't ibang sitwasyon (pamilya at mga tao sa komunidad)	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap na nagsasalaysay ng karanasan tungkol sa:	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	a. sarili at komunidad					
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon ng paksa at pangunahing ideya gamit ang huwaran ng organisasyon	✓	✓	✓	✓	

BAITANG 2
IKAAPAT NA MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga payak na pangungusap at teksto tungkol sa sarili, komunidad at kapaligiran na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa kamalayang ponolohikal, pagbigkas ng mga tunog sa pagpapahayag ng ideya, karanasan at pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili, komunidad, kapaligiran at pang-araw-araw na paksang naratibo at impormatibo.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Kamalayang Ponolohikal (tunog)	Natutukoy ang mga salitang magkakatugma (isa hanggang tatlong pantig)	✓	✓			
	Natutukoy ang mga salitang may:	✓	✓			
	a. diptonggo b. klaster	✓	✓			
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓			
	Nababasa ang mga salitang may a. diptonggo	✓	✓			

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	b. klaster					
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy ang mga salitang <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>high frequency</i> tungkol sa: a. sarili , komunidad (hal.paaralan, barangay at lalawigan/ rehiyon) at kapaligiran	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pangkomunidad, pangkapaligiran at ang sarili)	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang mga salitang <i>low frequency</i> o di madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>low frequency</i> sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto <ul style="list-style-type: none"> • salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari • salitang dinaglat 	✓	✓	✓	✓	
	a. salitang pamalit sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari <ul style="list-style-type: none"> • pamatlig 	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang naglalarawan <ul style="list-style-type: none"> • ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari 	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang kilos	✓	✓	✓	✓	
	d. salitang pangkayarian <ul style="list-style-type: none"> • salitang pantukoy sa ngalan ng tao, lugar, hayop, bagay at pangyayari (ang, ang mga, si, sina) • salitang pang- ugnay (at, o, pero, habang) 	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang kahulugan ng mga salita: a. magkasalungat	✓	✓	✓	✓	
	b. magkasingkahulugan	✓	✓	✓	✓	
	Nakasusulat ng mga letra, salita at pangungusap sa paraang kabit-kabit gamit ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang payak na pangungusap batay sa gamit	✓	✓	✓	✓
a. paturol/pasalaysay		✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	d. padamdam	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang malaki at maliit letra at bantas sa payak na pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	a. paturol/pasalaysay					
	b. patanong	✓	✓	✓	✓	
	c. pakiusap/pautos	✓	✓	✓	✓	
	d. padamdam	✓	✓	✓	✓	
	e. paghingi ng paumanhin	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga bahagi ng payak na pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	a. simuno					
	b. panaguri					
	Nagagamit ang malaki at maliit na letra sa pagbuo ng payak ng pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit nang may wastong intonasyon, diin at hinto ang mga nakagawiang pagbati, ekspresyon at angkop na pananalita sa iba't ibang pansarili, pangkomunidad at pangkapaligiran na sitwasyon	✓	✓	✓	✓	
	a. pagpapakilala sa sarili	✓	✓	✓	✓	
	b. pangungumusta	✓	✓	✓	✓	
	c. pasasalamat	✓	✓	✓	✓	
	d. paghingi ng paumanhin	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	a. hudyat ng pag-iisa –isa					
	b. paglalarawan					
	c. hudyat ng PAGKAKASUNOD-SUNOD					
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula at alamat)	✓	✓	✓	✓	
	a. Naibibigay ang batayang elemento ng tekstong naratibo					
	• tauhan at suliranin nito					
	• tagpuan					
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan at tagpuan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	e. Naisasaayos ang pagkakasunod-sunod ng apat hanggang limang pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Nakabubuod ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	i. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
	j. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	k. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (patalastas, babala, balita at ulat panahon kaugnay ng kapaligiran)	✓	✓	✓	✓	
	a. Naibibigay ang apat hanggang limang mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	<ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa • paglalarawan • pagkasusunod- sunod 	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
	h. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ang mga salitang natutuhan sa pakikipag-usap (<i>academic language</i>) nang may paggalang sa iba't ibang sitwasyon (sa paaralan, komunidad at kapaligiran)	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata na may payak na pangungusap na nagsasalaysay ng karanasan tungkol sa:	✓	✓	✓	✓	
	a. sarili, komunidad at kapaligiran	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata (buod) na may payak na pangungusap na nagsasalaysay ng pangyayari sa tekstong nabasa o napakinggan	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng payak na pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa at pangunahing ideya ng tekstong impormatibo	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo a. pag- iisa-isa b. paglalarawan c. pagkasunod- sunod	✓	✓	✓	✓	

BAITANG 3

PAMANTAYAN PARA SA IKATLONG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikatlong Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pagkakaroon ng katatasan sa pagpapahayag, pagsusuri at pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo gamit ang mga salitang natutuhan sa wikang Filipino nang may wastong gramatika at diskurso tungkol sa sarili at bansa.

BAITANG 3 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga tambalang pangungusap at teksto tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa pagbigkas ng mga salita, pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon. Nagiging daan din ito sa pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo sa pagpapahayag ng ideya at karanasan gamit ang mga natutuhan sa gramatika.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓	✓	✓	
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy nang wasto ang mga salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high frequency</i> tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pambansa)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>low frequency</i> o di madalas gamitin sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto	✓	✓	✓	✓	
a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari						

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
SUB-DOMEYN	<ul style="list-style-type: none"> • salitang dinaglat 	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang pamalit sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari					
	<ul style="list-style-type: none"> • pamatlig 	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang naglalarawan <ul style="list-style-type: none"> • ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari 	✓	✓	✓	✓	
	d. salitang kilos	✓	✓	✓	✓	
	e. salitang pangkayarian					
	<ul style="list-style-type: none"> • pangatnig • pang-angkop 	✓	✓	✓	✓	
	Nababasa nang wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Naisusulat nang maayos at wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang kahulugan ng mga salita					
	a. magkasingkahulugan	✓	✓	✓	✓	
	b. magkasalungat	✓	✓	✓	✓	
	Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang mga bahagi ng payak na pangungusap <ul style="list-style-type: none"> a. simuno b. panaguri 	✓	✓	✓	✓
Natutukoy ang mga pananda sa teksto						
a. hudyat ng pag-iisa -isa- paglalarawan		✓	✓	✓	✓	
b. hudyat ng PAGKAKASUNOD-SUNOD		✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nababasa nang may tatas (may damdamin at tamang bilis) ang mga pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula, alamat, at parabula mula sa Banal na Aklat)					
	a. Naibibigay ang elemento ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang pagkasusunod-sunod ng limang pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Nakabubuod ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	i. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
	j. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	k. Naibibigay ang mensahe ng teksto					
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (patalastas, babala, balita, ulat-panahon/ pangyayaring pangkalikasan sa bansa)					
	a. Naibibigay ang limang mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	<ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa-paglalarawan • pagkasunod- sunod 	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
	h. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ang magagalang na pananalita sa pagbati at ekspresyon sa iba't ibang sitwasyon					
	a. wikang ginagamit sa pakikipag-usap sa paaralan (<i>academic language</i>)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang madalas at di-madalas gamitin (<i>high and low frequency</i>) sa pagbuo ng maikling talata	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talatang naglalarawan ng karanasan tungkol sa:	✓	✓	✓	✓	
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Nakabubuo ng maikling talata gamit ang payak at tambalang pangungusap sa pagpapahayag ng reaksiyon sa mga pangyayari sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa, pangunahing ideya at sumusuportang detalye sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuod ng tekstong naratibo	✓	✓	✓	✓	
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	a. pag- iisa-isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. pagsusunod- sunod	✓	✓	✓	✓	

**BAITANG 3
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga tambalang pangungusap at teksto tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa pagbigkas ng mga salita, pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon. Nagiging daan din ito sa pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo sa pagpapahayag ng ideya at karanasan gamit ang mga natutuhan sa gramatika.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag- aaral ng Salita (tunog-salita)	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓	✓	✓	
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy nang wasto ang mga salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high frequency</i> tungkol sa:					
	a. sarili at bansa					
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pambansa)	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Nagagamit ang mga salita na <i>low frequency</i> o di madalas gamitin sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto					
	a. salitang tumutukoy sa mgalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari					
	• salitang dinaglat	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang naglalarawan					
	• sa paraan, panahon, at pinangyarihan ng kilos	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang pangkayarian					
	• pangatnig	✓	✓	✓	✓	
	• pang-angkop					
	• pang-ukol					
	Nababasa nang wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Naisusulat nang maayos at wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
Nakikilala ang kahulugan ng mga salita:						
a. magkasingkahulugan	✓	✓	✓	✓		
b. magkasalungat	✓	✓	✓	✓		
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang sugnay na nakapag-iisa sa tambalang pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto					
	a. hudyat ng pag-iisa -isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. hudyat ng pagsusunod-sunod	✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)						
	Nababasa nang may tatas (may damdamin at tamang bilis) ang mga pangungusap	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula, alamat, at parabula mula sa Banal na Aklat)					
	a. Naibibigay ang elemento ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
e. Naisasaayos ang PAGKAKASUNOD-SUNOD ng limang pangyayari	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Nakabubuod ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	i. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
	j. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	k. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (patalastas, babala, balita, ulat-panahon/pangyayaring pangkalikasan sa bansa)					
	a. Naibibigay ang limang mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	<ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa-paglalarawan • pagsusunod- sunod 	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ang magagalang napananalita sa pagbati at ekspresyon sa ibat ibang sitwasyon					
	a. wikang ginagamit sa iba't ibang asignatura (<i>academic language</i>)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high and low frequency</i> sa pagbuo ng maikling talata					
	Nakabubuo ng maikling talata gamit ang tambalang pangungusap na naglalarawan ng karanasan tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa mga suliranin sa teksto					
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye at suliranin sa teksto					
	Nakabubuod ng tekstong naratibo	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	a. pag- iisa-isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. pagsusunod- sunod	✓	✓	✓	✓	

BAITANG 3 IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga tambalang pangungusap at teksto tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa pagbigkas ng mga salita, pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon. Nagiging daan din ito sa pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo sa pagpapahayag ng ideya at karanasan gamit ang mga natutuhan sa gramatika.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag- aaral ng Salita (tunog-salita)	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓	✓	✓	
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy nang wasto ang mga salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high frequency</i> tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pambansa)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>low frequency</i> o di madalas gamitin sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto					
	a. salitang tumutukoy sa ngalan ng tao, bagay, hayop, lugar, at pangyayari					
	• salitang dinaglat	✓	✓	✓	✓	
	b. salitang naglalarawan					
	• sa paraan, panahon, at pinangyarihan ng kilos	✓	✓	✓	✓	
	c. salitang pangkayarian					
	• pangatnig	✓	✓	✓	✓	
	• pang- angkop					
	• pang-ukol					
	Nababasa nang wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Naisusulat nang maayos at wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang kahulugan ng mga salita:					
	a. magkasingkahulugan	✓	✓	✓	✓	
	b. magkasalungat	✓	✓	✓	✓	
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang tambalang pangungusap batay sa mga pananda na nag- uugnay sa sugnay na nakapag-iisa	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto					
	a. hudyat ng pag-iisa -isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. hudyat ng pagsusunod-sunod	✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nababasa nang may tatas (may damdamin at tamang bilis) ang mga pangungusap	✓	✓	✓		
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula, alamat, at parabula mula sa Banal na Aklat)					
	a. Naibibigay ang elemento ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang PAGKAKASUNOD-SUNOD ng lima hanggang anim na pangyayari	✓	✓	✓	✓	
f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Nakabubuod ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	i. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
	j. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	k. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (balita, ulat-panahon/ pangyayaring pangkalikasan, grap at mapa na ginagamit sa bansa)					
	a. Naibibigay ang anim hanggang pitong mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	• pag- iisa-isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	• pagsusunod- sunod	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
	h. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ang magagalang na pananalita sa pagbati at ekspresyon sa iba't ibang sitwasyon					
	a. wikang ginagamit sa iba't ibang asignatura (<i>academic language</i>)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high and low frequency</i> sa pagbuo ng maikling talata					
	Nakabubuo ng maikling talata gamit ang tambalang pangungusap na naglalarawan ng karanasan tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa mga suliranin sa teksto					
Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye at suliranin sa teksto						

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	Nakabubuod ng tekstong naratibo	✓	✓	✓	✓	
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	a. pag-iisa-isa- paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. pagsusunod- sunod	✓	✓	✓	✓	

**BAITANG 3
IKAAPAT NA MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagbigkas at pag-aaral ng mga tunog at salita tungo sa papaunlad na kasanayang panggramatika, pag-unawa at pagsusuri ng tekstong naratibo at impormatibo na magiging daan sa pagbuo ng mga tambalang pangungusap at teksto tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa pagbigkas ng mga salita, pagbasa ng mga pangungusap nang may kawastuhan, katatasan at tamang ekspresyon tungkol sa sarili at bansa na ginagamit sa pang-araw-araw na paksa at sitwasyon. Nagiging daan din ito sa pagbuo ng tekstong naratibo at impormatibo sa pagpapahayag ng ideya at karanasan gamit ang mga natutuhan sa gramatika.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
Palabigkasan at Pag-aaral ng Salita (tunog-salita)	Natutukoy ang <i>sight words</i> na kabilang sa Filipino	✓	✓	✓	✓	
Paglinang ng Talasalitaan (salita)	Natutukoy nang wasto ang mga salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na <i>high frequency</i> tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman (hal. sitwasyong pambansa)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salitang <i>low frequency</i> o hindi madalas gamitin sa iba't ibang asignatura (MAKABANSA at GMRC)	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang kahulugan ng mga salita ayon sa konteksto					
a. salitang pangkayarian		✓	✓	✓	✓	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	<ul style="list-style-type: none"> ● pangatnig ● pang- angkop ● pang-ukol 	✓	✓	✓	✓	
	Nababasa nang wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓		
	Naisusulat nang maayos at wasto ang mga natutuhang salita	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang salitang-ugat ng mga natutuhang salita na <i>high frequency</i> o madalas gamitin	✓	✓	✓	✓	
	Nakikilala ang kahulugan ng mga salita:					
	a. denotasyon	✓	✓	✓	✓	
	b. konotasyon	✓	✓	✓	✓	
Gramatika (pangungusap)	Natutukoy ang tambalang pangungusap batay sa mga pananda na nag- uugnay sa sugnay na nakapag-iisa	✓	✓	✓	✓	
	Natutukoy ang mga pananda sa teksto					
	a. hudyat ng pag-iisa -isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. hudyat ng pagsunod-sunod	✓	✓	✓	✓	
	c. pagpapaliwanag	✓	✓	✓	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto (diskurso)	Nababasa nang may tatas (may damdamin at tamang bilis) ang mga pangungusap	✓	✓	✓		
	Nauunawaan anag pinakinggan o binasang tekstong naratibo (kuwentong pambata, kuwentong-bayan, pabula, alamat, at parabula mula sa Banal na Aklat)					
	a. Naibibigay ang elemento ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang damdamin ng tauhan sa mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	c. Nakikilala ang katangian ng tauhan	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	e. Naisasaayos ang pagkunud-sunod ng anim hanggang pitong pangyayari	✓	✓	✓	✓	
	f. Naibibigay ang sanhi at bunga	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang posibleng wakas	✓	✓	✓	✓	
	h. Nakabubuod ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	i. Naiuugnay ang sariling karanasan sa kuwento	✓	✓	✓	✓	
j. Natutukoy ang nagsasalaysay sa teksto	✓	✓	✓	✓		

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO	MAKRONG KASANAYAN				
		PK	PS	PB	Psu	PN
	k. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
	Nauunawaan ang pinakinggan o binasang tekstong impormatibo (balita, ulat-panahon/ pangyayaring pangkalikasan, grap, at mapa na ginagamit sa bansa)					
	a. Naibibigay ang limang mahahalagang detalye	✓	✓	✓	✓	
	b. Natutukoy ang suliranin at solusyon	✓	✓	✓	✓	
	c. Natutukoy ang naglalahad sa teksto	✓	✓	✓	✓	
	d. Naibibigay ang nais ipabatid ng awtor	✓	✓	✓	✓	
	e. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon (paksa, pangunahing ideya, sumusuportang detalye)	✓	✓	✓	✓	
	f. Natutukoy ang huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	<ul style="list-style-type: none"> • pag- iisa-isa-paglalarawan • pagsusunod-sunod • pagpapaliwanag 	✓	✓	✓	✓	
	g. Naibibigay ang kongklusyon	✓	✓	✓	✓	
	h. Naibibigay ang mensahe ng teksto	✓	✓	✓	✓	
Pagbuo ng Teksto (diskurso)	Nagagamit ag magagalang na pananalita sa pagbati at ekspresyon sa iba't ibang sitwasyon					
	a. wikang ginagamit sa pakikipag-usap sa paaralan (<i>academic language</i>)	✓	✓	✓	✓	
	Nagagamit ang mga salita na high and low frequency) sa pagbuo ng maikling talata					
	Nakabubuo ng maikling talata gamit ang hugnayang pangungusap na naglalarawan ng karanasan tungkol sa:					
	a. sarili at bansa	✓	✓	✓	✓	
	b. tiyak na paksang may tuon sa nilalaman	✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa mga tema at suliranin sa teksto					
	Nakabubuo ng maikling talata sa pagpapahayag ng reaksiyon sa paksa, pangunahing ideya at sumusuportang detalye sa teksto					
	Nakabubuod ng tekstong naratibo					
	Nakapagpapahayag ng ideya batay sa huwaran ng organisasyon ng tekstong impormatibo					
	a. pag- iisa-isa-paglalarawan	✓	✓	✓	✓	
	b. pagsusunod-sunod	✓	✓	✓	✓	
c. pagpapaliwanag	✓	✓	✓	✓		

BILANG NG KASANAYANG PAMPAGKATUTO

SUB-DOMEYN	Baitang 2				Baitang 3				Kabuoang Bilang sa Sub-Domeyn
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
Kamalayang Ponolohikal	4	4	3	2	-	-	-	-	13
Palabigakasan at Pag-aaral ng Salita	4	3	3	2	1	1	1	1	16
Paglinang ng Talasalitaan	6	7	6	6	8	8	8	8	57
Gramatika	5	5	5	6	2	2	2	2	29
Pag-unawa at Pagsusuri ng Teksto	2	2	2	2	3	3	3	3	20
Pagbuo ng Teksto	3	3	4	5	7	7	7	8	44
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Kuwarter	24	24	23	23	21	21	21	22	179
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Baitang	94				85				179

**SAKLAW AT PAGKAKASUNOD-SUNOD NG MGA SUB-DOMEYN AT MAHAHALAGANG KASANAYAN
BAITANG 4-6**

SUB-DOMEYN	MAHAHALAGANG KASANAYAN	Baitang 4				Baitang 5				Baitang 6			
		Q1	Q1	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo												
	a. Natutukoy ang mahahalagang detalye (elemento ng teksto)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	b. Natutukoy ang pananaw ng tagapagsalita/ manunulat												
	• una (sarili)												
	• ikalawa (nakikipag-usap)												
	• ikatlo (karanasan ng iba)												
	c. Napagsusunod-sunod ang mga pangyayari sa teksto												
	• may 6 na pangyayari	✓											
	• may 7 pangyayari					✓							
	• may 8 pangyayari									✓			
	d. Nakikilala ang tayutay sa pagbibigay-kahulugan												
	• onomatopiya	✓											
	• aliterasyon		✓										
	• asonansya			✓									
	e. Natutukoy ang tayutay sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa at napakinggang teksto												
	• simili o pagtutulad				✓								
	• metapora o pagwawangis					✓							
• personipikasyon o pagsasatao						✓							
• hyperbole o pagmamalabis							✓						
• kabalintunaan o ironya								✓					
f. Nasusuri ang kahulugan ng mga idyomatikong pahayag									✓	✓	✓	✓	
g. Nakapagbibigay ng hinuha at kongklusyon													

		• tagpuan, tema, genre	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• damdamin at kilos ng tauhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• layon, mensahe, tono, damdamin at target na manonood	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• mambabasa/awtor	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	h. Nahuhulaan ang:													
		• maaaring kalalabasan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• posibleng pagbabago sa katangian at kilos ng tauhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• posibleng maging wakas	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		i. Nakapagbubuod ng mga pangyayari	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		j. Nakikilala ang realidad at pantasiya	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	k. Nagagamit ang mahahalagang elemento ng teksto sa:													
		• pag- uugnay ng kaisipan ng teksto sa sariling karanasan	✓	✓	✓	✓								
		• pag-uugnay ng mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan					✓	✓	✓	✓				
		• pag-uugnay sa pangyayari sa teksto sa sariling karanasan									✓	✓	✓	✓
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo													
	a. Natutukoy ang mahahalagang impormasyon													
		• paksa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• pangunahing kaisipan/diwa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		• pansuportang detalye	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	b. Natutukoy ang kayarian ng teksto													
		• pagsasalaysay	✓											
		• pag- iisa-isa - paglalarawan	✓											

		<ul style="list-style-type: none"> • pagsasalaysay muli ng personal at batay sa katotohanan tulad ng talambuhay, talambuhay ng iba, sariling talaarawan 		✓	✓									
		<ul style="list-style-type: none"> • kronolohikal 				✓	✓							
		<ul style="list-style-type: none"> • prosidyural 				✓	✓							
		<ul style="list-style-type: none"> • pagbabalita 						✓	✓					
		<ul style="list-style-type: none"> • eksposisyon 								✓	✓			
		<ul style="list-style-type: none"> • panghihikayat/persuweysib 										✓	✓	
		c. Natutukoy ang layunin ng awtor/may-akda												
		<ul style="list-style-type: none"> • maglibang 	✓	✓	✓	✓								
		<ul style="list-style-type: none"> • maglahad, magpaliwanag, maglarawan 					✓	✓	✓	✓				
		<ul style="list-style-type: none"> • maghikayat 									✓	✓	✓	✓
		d. Naibibigay ang kongklusyon												
		e. Nakabubuo ng paglalahat												
		f. Naibibigay ang lagom												
		g. Nakikilala ang katotohanan at opinyon												
		<ul style="list-style-type: none"> • pagtukoy sa makatotohanang pangyayari 	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> • pagtukoy sa opinyong pahayag/pangyayari 	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap												
		a. mga panandang pangkonteksto												
		<ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan 	✓	✓	✓	✓								
		<ul style="list-style-type: none"> • kasalungat 	✓	✓	✓	✓								
		<ul style="list-style-type: none"> • depinisyon/pagpapakahulugan/paglalarawan 					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> • halimbawa 	✓	✓	✓	✓								
		<ul style="list-style-type: none"> • analohiya/pagkakatulad 					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
		<ul style="list-style-type: none"> • pangkalahatang diwa/pandama 									✓	✓	✓	✓
		b. matalinghagang pahayag												

Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	• tayutay/idyoma	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓						
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag														
	• salitang-ugat	✓													
	• mga panlapi														
	• unlapi	✓													
	• hulapi	✓													
	• gitlapi	✓													
	• kabilaan	✓													
	• laguhan	✓													
	Nagagamit ang iba't ibang sanggunian														
	• diksyonaryo						✓								
	• ensayklopediya						✓								
	• mga bahagi ng aklat (bibliyograpiya, apendiks, indeks, at iba pa)	✓	✓	✓	✓										
	• almanac at atlas							✓							
	• mga direktoryo (akronim at pagdadaglat na ginagamit ng mga organisasyon)										✓				
	• <i>handbook</i> at manwal										✓				
	• pahayagan at magasin									✓					
	• silid-aklatan (pag-uugali)											✓			
	• OPAC/ <i>internet, card catalog</i>												✓	✓	✓
	Nagagamit ang angkop na diksyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag														
	• layon	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	• kahulugan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	• tagapakinig/tagapanood/mambabasa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
• konteksto	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
• tono at damdamin	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag													
a. Pangngalan													
• Uri ng Pangngalan													
	• Pantangi	✓											
	• Pambalana	✓											
• Anyo ng Pangngalan													
	• Kongkreto		✓										
	• Di-Kongkreto		✓										
	• Lansakan		✓										
• Kayarian ng Pangngalan													
	• Payak at Maylapi	✓											
	• Inuulit at Tambalan		✓										
b. Panghalip													
	• Pano	✓											
	• Pamatlig		✓										
	• Panaklaw			✓									
	• Paari												
	• Pamanggit					✓							
	• Pananong			✓									
c. Pandiwa													
• Aspekto													
	• Pawatas, Naganap, Katatapos		✓										
	• Perpektibo			✓									
	• Imperpektibo			✓									
	• Kontemplatibo					✓							
d. Pokus													
	• Aktor						✓						

		• Benepaktibo							✓						
		• Goal/Layon								✓					
		• Instrumental								✓					
		• Lokatibo									✓				
		• Direksiyonal									✓				
		• Kawsatibo									✓				
		• Kaganapan/Komplemento													
		• Aktor										✓			
		• Benepaktibo											✓		
		• Goal/Layon												✓	
		• Instrumental												✓	
		• Lokatibo													✓
		• Direksiyonal													✓
		• Kawsatibo													✓
e. Pang-uri															
		• Uri ng Pang-uri													
		• Palarawan	✓	✓											
		• Pamilang			✓	✓	✓	✓	✓						
		• Kaantasan ng Pang-uri													
		• Lantay				✓									
		• Pahambing					✓								
		• Pasukdol						✓							
f. Pang-abay															
		• Pamaraan		✓											
		• Pamanahon	✓												
		• Panlunan	✓												
		• Kataga o ingklitik			✓										

	• Panggaano			✓									
	• Pananggi					✓							
	• Panang-ayon/panalungat					✓							
	• Pang-agam				✓								
	• Kondisyonal						✓						
	h. Pangatnig (magkatimbang at di-magkatimbang)	✓	✓	✓	✓								
	i. Kayarian ng Pangungusap												
	• Hugnayan	✓	✓	✓	✓								
	• Langkapan					✓	✓	✓	✓				
	• Walang Paksa									✓	✓	✓	✓
	Nakabubuo ng tekstong may panimula, katawan at kongklusyon na naglalahad ng mga ideya												
	a. panimula, katawan at kongklusyon	✓	✓	✓	✓								
	b. angkop na impormasyon sa paksa					✓	✓	✓	✓				
	c. patunay sa pansuportang impormasyon									✓	✓	✓	✓
	Naipahahayag ang ideya gamit ang angkop na kayarian ng teksto ayon sa layon, konteksto at target na awdyens												
	a. mga uri ng teksto												
	• pagsasalaysay	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	• pag-iisa-isang paglalarawan	✓											
	• pagsasalaysay muli ng personal at batay sa katotohanan tulad ng talambuhay ng iba, sariling talambuhay, talaarawan		✓	✓									
	• pagsunod sa oras- kronolohikal				✓								
	• pagsunod sa oras- prosidyural					✓							
	• pagbabalita						✓	✓					
	• eksposisyon								✓	✓			
	• panghihikayat/persuweysib										✓	✓	✓
	b. mga uri ng liham												

	<ul style="list-style-type: none"> pangkaibigan (hal: paanyaya, pangungumusta, paumanhin) 	✓	✓	✓	✓									
	<ul style="list-style-type: none"> pangangalakal (hal. pagmumungkahi, pahintulot) 					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nagagamit ang angkop na wika sa pormal at di-pormal na sitwasyon (edad at kasarian)														
	a. oras ng salusalo	✓												
	b. kaarawan	✓												
	c. binyag		✓											
	d. kasal		✓											
	e. lamay			✓										
	f. pagpupulong			✓										
Nagagamit ang angkop na wika sa pormal at di-pormal na sitwasyon (kultura)														
	a. Pambansang pagdiriwang				✓	✓								
	b. Ramadan						✓							
	c. Bagong Taon (<i>Chinese New Year</i>)							✓						
	d. Mga Katutubo at panrehiyonal na pagdiriwang								✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat/pahiwatig/pananda														
	a. ekspresyon ng mukha	✓	✓	✓	✓									
	b. kilos at galaw	✓	✓	✓	✓									
	c. toonan ng tingin (eye contact)					✓	✓	✓	✓					
	d. pandama o paghawak					✓	✓	✓	✓					
	e. postura/ayos ng katawan									✓	✓	✓	✓	
	f. layo at distansiya									✓	✓	✓	✓	
Nakasasagot ng mga pormularyo														
	a. Transaksiyonal (personal data, paaralan, bangko, gobyerno)					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya o layong akademik at transaksiyonal na teksto														
	a. Mga uri ng liham (pangkaibigan)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					

	b. Mga uri ng liham (pangkalakal)											✓	✓	✓	✓	
	Nakabubuo ng simpleng sarbey batay sa layunin															
	a. <i>Interview survey forms</i>													✓		
	• <i>Online survey forms</i>														✓	
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elementong biswal															
	a. linya	✓					✓									
	b. hugis	✓					✓									
	c. kulay	✓					✓									
	d. espasyo	✓					✓									
	e. kaayusan	✓					✓									
	f. direksyon	✓					✓									
	Nasusuri ang kahulugan batay sa mga elementong biswal															
	a. linya, hugis, kulay, espasyo		✓					✓								
	b. pag-aanyo/simbolismo		✓					✓								
	c. direksyon (<i>directionary</i>)		✓					✓								
	d. kahulugan		✓					✓								
	Nasusuri ang kaangkupang kultural ng mga elementong biswal															
	Nakabubuo ng tekstong biswal															
	Natutukoy ang mga elemento ng multimedia															
	a. <i>text (headlines, subtitles, slogans)</i>							✓					✓			
	b. <i>graphics (photographs, drawings, graphs, illustrations, icons, etc.)</i>								✓				✓			
	c. <i>audio (dialogue, recorded narration, music, sound effects)</i>									✓			✓			
	d. <i>video (clip, film, tv ads, slide show, etc.)</i>										✓	✓				
	e. <i>animation (two-dimensional, three-dimensional)</i>										✓	✓				
Nasusuri ang kahulugan ng tekstong multimedia																

	a. layon						✓	✓			✓	✓					
	b. paksa						✓	✓			✓	✓					
	c. imahen						✓	✓			✓	✓					
	Nakabubuo ng mga tekstong <i>multimedia</i>													✓			✓

BAITANG 4

PAMANTAYAN PARA IKAAPAT NA BAITANG

Pagkatapos ng **Ikaapat na Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang pangunahin at kritikal na mga kasanayang panliterasi, pakikipagtalastasan nang may wastong gamit ng wika (balarila) sa diskuro na binibigyang pansin ang kaangupan ng kaalaman, ideya at damdamin na ayon sa edad, kasarian, kultura, at layunin, kaalinsabay nito na nagagamit ang kaalamang natamo hinggil sa mga elementong biswal sa pagpapakahulugan at pagsusuri patungkol sa komunidad at bansa.

BAITANG 4 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula, at anekdota) at tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa pagsasalaysay ng nakawiwiling pangyayari na naglalarawan ng isang lokal o rehiyonal na karanasan (anekdota).

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula, at anekdota)
	a. Napagsusunod- sunod ang mga pangyayaring hindi bababa sa anim
	b. Nasusuri ang katangian at kilos ng tauhan
	c. Nakikilala ang realidad at pantasya
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Nakapagbibigay ng angkop na pamagat ng teksto
	Natutukoy ang tayutay (onomatopeya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan</p> <p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Natutukoy ang mahahalagang impormasyon ng teksto b. Nakikilala ang paksa, pangunahin, at mga pansuportang detalye c. Nakapagbibigay ng sariling reaksiyon <p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (alamat, pabula, parabula, anekdota) • maglahad (pag-iisa-isa at paglalarawan)
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • onomatopeya <p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (salusalo at kaarawan) e. tono at damdamin <p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap</p> <p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Gamit ng mga Panlapi <ul style="list-style-type: none"> • unlapi • gitlapi • hulapi • kabilaan b. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	c. Pangngalan <ul style="list-style-type: none"> • uri ng pangngalan (pantangi) • uri ng pangngalan (pambalana: tahas/kongkreto, basal/di-kongkreto, at lansakan) • kayarian ng pangngalan (payak at maylapi)
	d. Panghalip Pano
	e. Pang-uring Panlarawan <ul style="list-style-type: none"> • kayarian ng pang-uri (payak at maylapi)
	f. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pamanahon • panlunan
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (alamat, pabula, parabula, at anekdota) b. naglalahad (pag-iisa-isa at paglalarawan)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (alamat, pabula, parabula at anekdota) b. tekstong impormatibo (pag-iisa at paglalarawan) <ul style="list-style-type: none"> • pag-iisa-isa • paglalarawan
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may salusalo at pagdiriwang ng kaarawan
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (paanyaya)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (pabalat, pahina ng pamagat, pahina ng karapatang sipi, paunang salita)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elementong biswal (linya, hugis, kulay, espasyo, pag-aanyo at direksyon (<i>directionary</i>) at ang kahulugan nito
	Nabibigyang kahulugan ang mga tekstong biswal (<i>teksto, memes, logo, icons, barcode, QR Code, atbp.</i>) na namasid at napanood batay sa mga elemento nito

**BAITANG 4
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan) at tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) gaya ng talaarawan at talambuhay ng sarili), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng salaysay ng karanasang lokal o rehiyonal at tungkol sa sarili (talambuhay ng sarili o <i>autobiography</i>).

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong bayan)
	a. Natutukoy ang mga bahagi ng teksto (simula, gitna, wakas)
	b. Naibibigay ang kahulugan sa kilos at pahayag ng tauhan
	c. Natutukoy ang magkakaugnay na pangyayari
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa ikinilos ng tauhan
	e. Nababago ang katangian o pag-uugali ng mga tauhan
	Natutukoy ang tayutay (asonansya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
Nauunawaan ang tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) gaya ng talaarawan at talambuhay ng sarili o <i>autobiography</i>)	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	a. Natutukoy ang mahahalagang impormasyon ng teksto
	b. Natutukoy ang katotohanan at opinyon
	c. Nakikilala ang paksa, pangunahin, at mga pansuportang detalye
	Nasusuri ang layon ng teksto <ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (anekdota, tulang pambata, kuwentong-bayan) ● maglahad muli (<i>recount</i> – talaarawan at talambuhay ng sarili)
	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ul style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> ● kasingkahulugan ● kasalungat ● pagbibigay ng halimbawa
	b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> ● asonansya
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:
	a. layon (magsalaysay at maglahad)
	b. kahulugan
	c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa
	d. konteksto (binyagan at kasalan)
	e. tono at damdamin
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag <ul style="list-style-type: none"> a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> ● pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang ● pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	b. Pangngalan <ul style="list-style-type: none"> ● kayarian ng pangngalan (inuulit at tambalan)
c. Panghalip Pamatlig	
d. Pang-uring Panlarawan <ul style="list-style-type: none"> ● kayarian ng pang-uri (inuulit at tambalan) 	
e. Pang-uring Pamilang <ul style="list-style-type: none"> ● patakaran 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	f. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pamaraan
	g. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • aspekto (pawatas, naganap/perpektibo, at katatapos)
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ul style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan)
	b. naglalahad (paglalahad muli / <i>recount</i>)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ul style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (anekdota, tulang pambata, at kuwentong-bayan)
	b. tekstong impormatibo (paglalahad muli/ <i>recount</i>) <ul style="list-style-type: none"> • talaarawan • talambuhay ng sarili/<i>autobiography</i>
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may binyagan at kasalan
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layong akademik at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pagbati)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (talaan ng nilalaman, katawan ng aklat)
Panonood at Presentasyon	Nailalarawan ang ipinahihiwatig na kahulugan ng mga elementong biswal (linya, hugis, kulay, espasyo, pag-aanyo) at direksyon (<i>directionary</i>) na nasa tekstong namasid o napanood
	Napaghahambing ang kahulugan ng mga tekstong biswal na makikita sa mga babala, anunsiyo, at patalastas

BAITANG 4
IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) at tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) ng talambuhay (<i>biography</i>) ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng talambuhay ng mga Pilipinong may makabuluhang ambag sa lipunang (<i>recount</i>) lokal o rehiyonal.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	a. Natutukoy ang nagsasalita/nagsasalaysay
	b. Naibibigay ang sariling solusyon sa suliranin
	c. Nahihinuha ang susunod na pangyayari
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa pangyayari
	e. Naiiba o nababago ang mga pangyayari sa teksto
	Natutukoy ang tayutay (aliterasyon) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (paglalahad muli (<i>recount</i>) ng talambuhay (<i>biography</i>) ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan gaya ng mga bayani, manggagawa, dalubhasa at iba pa
	a. Naibabalangkas ang mahahalagang impormasyon
	b. Naibibigay ang sariling reaksiyon
	c. Natutukoy ang katotohanan at opinyon
	Nasusuri ang layon ng teksto
<ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (mito, epiko, tulang pambata, kuwentong kababalaghan) ● maglahad (<i>recount</i>- talambuhay ng taong may makabuluhang ambag sa lipunan) 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ul style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa
	<ul style="list-style-type: none"> b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • aliterasyon
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:
	<ul style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan
	<ul style="list-style-type: none"> c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa
	<ul style="list-style-type: none"> d. konteksto (lamay at pulong)
	<ul style="list-style-type: none"> e. tono at damdamin
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	<ul style="list-style-type: none"> a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	<ul style="list-style-type: none"> b. Panghalip <ul style="list-style-type: none"> • pananong • panaklaw
	<ul style="list-style-type: none"> c. Pang-uring pamilang <ul style="list-style-type: none"> • panunuran
	<ul style="list-style-type: none"> d. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • panggaano
	<ul style="list-style-type: none"> e. Kataga o Ingklitik
	<ul style="list-style-type: none"> f. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • aspekto (nagaganap/imperpektibo)
Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	a. nagsasalaysay (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	b. naglalahad (paglalahad muli/ <i>recount</i>)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto
	a. tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan)
	b. tekstong impormatibo (paglalahad muli/ <i>recount</i>) gaya ng talambuhay ng mga Pilipinong may makabuluhang ambag sa lipunan (<i>biography</i>)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng mga may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may lamay at pulong
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pakikiramay)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (glosari, bibliyograpiya)
Panonood at Presentasyon	Nasusuri ang kaangkupan ng elementong biswal at simbolong kultural na ginamit sa pagbuo ng teksto (teksto, <i>memes</i> , <i>logo</i> , <i>icons</i> , <i>barcode</i> , <i>QR Code</i> , <i>cartooning</i> , atbp.)
	Naibibigay ang layon ng mga tekstong biswal (babala, anunsiyo, patalastas, atbp.)

BAITANG 4
IKAAPAT NA MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabolaryo, kamalayan sa gramatika (denotasyon, konotasyon), pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, tulang pambata, at kuwentong kababalaghan) at tekstong impormatibo (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso), paglinang ng mga kasanayang produktibo gamit ang wika upang makalikha ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing lokal o rehiyonal na naaangkop sa edad at nagsasaalang-alang sa kasarian batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tulang pambata na nagsasaad ng proseso ng isang gawain sa lokal o rehiyonal na lipunan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata)
	a. Natutukoy ang sanhi at bunga ng mga pangyayari
	b. Naibibigay ang pagkakaiba at pakakatulad ng mga pangyayari
	c. Nahuhulaan ang posibleng kalalabasan ng pangyayari
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Nakapagbibigay ng sariling sa pagwawakas
	Natutukoy ang tayutay (simili o pagtutulad) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang kaisipan ng akda sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
	a. Naisasaayos ang mga hakbang at proseso gamit ang balangkas at dayagram
	b. Naipakikita ang nakalap na impormasyon gamit ang balangkas o dayagram
	c. Naibibigay ang lagom ng teksto
	Nasusuri ang layon ng teksto
<ul style="list-style-type: none"> ● magsalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata) ● maglahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso) 	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • kasingkahulugan • kasalungat • pagbibigay ng halimbawa
	<ol style="list-style-type: none"> b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • pagtutulad/simili
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (Kapistahan at Pambansang Pistang Opisyal) e. tono at damdamin
	<p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang hugnayang pangungusap</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p>
	<ol style="list-style-type: none"> a. Pangatnig <ul style="list-style-type: none"> • pangatnig na nag-uugnay ng magkatimbang • pangatnig na nag-uugnay ng di-magkatimbang
	<ol style="list-style-type: none"> b. Panghalip Pamanggit
	<ol style="list-style-type: none"> c. Pang-uring Pamilang <ul style="list-style-type: none"> • pamahalagi
	<ol style="list-style-type: none"> d. Kaantasan ng Pang-uri <ul style="list-style-type: none"> • lantay
	<ol style="list-style-type: none"> e. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • pang-agam
	<ol style="list-style-type: none"> f. Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • Aspekto (magaganap/kontemplatibo)
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata) b. naglalahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto
	a. tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, at tulang pambata)
	b. tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikipag-usap sa kasapi ng pamilya (pagpapaalam, pag-uutos, paghingi ng paumanhin, pagsali sa usapan ng mga may edad)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag: <ul style="list-style-type: none"> • kilos at galaw ng katawan (kumpas, padyak, tayo, atbp.) • ekspresyon ng mukha
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing may kapistahan at pambansang pistang opisyal
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pasasalamat)
	Nagagamit ang mga bahagi ng aklat bilang isa sa pangkalahatang sanggunian (indeks, apendiks)
Panonood at Presentasyon	Nagagamit ang mga angkop na elemento at simbolong kultural sa pagbuo ng tekstong biswal
	Nakabubuo ng tekstong biswal (babala, anunsiyo, patalastas, atbp.) batay sa layon

BAITANG 5

PAMANTAYAN PARA SA IKALIMANG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikalimang Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang paglalapat na mga kasanayang panliterasi, pagpapalawak ng bokabularyo na magagamit sa kritikal na pag-unawa at pagbuo ng mga tekstong naratibo at impormatibo na may paksa patungkol sa komunidad at bansa.

UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata) at tekstong impormatibo (pagsunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso), at umuunlad na kasanayang produktibo sa pagbuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pangkomunidad at pambansa na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tekstong nagsasalaysay ng mga mungkahing hakbang na gagawin bilang solusyon sa isang usaping pangkomunidad o pambansa.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata) a. Napagsusunod- sunod ang mga pangyayaring hindi bababa sa pito
	b. Nailalarawan ang tauhan batay sa kilos, gawi at pananalita

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	c. Nakikilala ang realidad at pantasya
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Nakapagbibigay ng angkop na pamagat ng teksto
	Natutukoy ang tayutay (pagwawangis o metapora) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
	a. Napagsusunod-sunod ang mga panuto/hakbang/proseso
	b. Naisasaayos ang mga hakbang/proseso
	c. Naipaliliwanag ang panuto
	Nasusuri ang layon ng teksto <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata) • maglahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang at proseso)
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • pagwawangis/metapora
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa: <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (pambansang pistang opisyal) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una at ikalawang panauhan)
	Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	a. Pang-uring Pamilang <ul style="list-style-type: none"> ● palansak
	b. Kaantasan ng Pang-uri <ul style="list-style-type: none"> ● pahambing
	c. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> ● panang-ayon ● panalungat
	d. Pokus ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> ● tagaganap/aktor
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata) b. naglalahad (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (mito, epiko, kuwentong kababalaghan, tulang pambata) b. tekstong impormatibo (pagsusunod-sunod sa panuto, hakbang, at proseso)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong) <p>Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak <p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa pambansang pistang opisyal</p> <p>Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layong akademik at transaksiyonal na teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pangungumusta)
	<p>Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (enrolment form)</i> <p>Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian</p> <ul style="list-style-type: none"> • diksyonaryo • ensayklopidya
Panonood at Presentasyon	<p>Natutukoy ang mga elemento ng <i>multimedia</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>text (headlines, subtitles at slogans)</i> • <i>graphics (still images, drawings, graphs, illustrations, icons, atbp.)</i> <p>Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng tekstong <i>multimedia</i></p> <p>Nasusuri ang kaangkupan ng mga elementong <i>multimedia</i> sa target na manonood</p>

BAITANG 5
IKALAWANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) at tekstong impormatibo (balita), at umuunlad na kasanayang produktibo sa pagbuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pangkomunidad at pambansa na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tuwirang balita tungkol sa napapanahong isyu sa komunidad o bansa.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) a. Natutukoy ang mahahalagang detalye
	b. Naibibigay ang kahulugan ng kilos at pahayag ng tauhan
	c. Natutukoy ang magkakaugnay na pangyayari
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa ikinilos ng tauhan
	e. Nababago ang katangian o pag-uugali ng mga tauhan
	Natutukoy ang tayutay (pagsasatao o personipikasyon) sa pagbibigay-kahulugan sa pahayag na binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (balita)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Naibibigay ang mahahalagang impormasyong nakapaloob b. Nakapagbibigay ng sariling opinyon c. Nasusuri ang katotohanan at opinyon <p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) • maglahad (balita)
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • pagsasatao/personipikasyon <p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at maglahad) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (Ramadan) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una at ikalawang panauhan) <p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	a. Pang-uring Pamilyang <ul style="list-style-type: none"> • pahalaga
	b. Kaantasan ng Pang-uri <ul style="list-style-type: none"> • pasukdol
	c. Pang-abay <ul style="list-style-type: none"> • kondisyonal
	d. Pokus ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • tagatanggap/benepaktibo
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) b. naglalahad (balita)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento, at dulang pambata) b. tekstong impormatibo (balita)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag <ul style="list-style-type: none"> • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing Ramadan
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pagbabalita-pagkukuwento)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (ID Card)</i>
	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian <ul style="list-style-type: none"> • almanac • atlas
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elemento ng <i>multimedia</i> <ul style="list-style-type: none"> • <i>audio (dialogue, recorded narration, music, sound effects, stingers, atbp.)</i>
	Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng tekstong <i>multimedia</i>
	Nakilala ang mga elemento sa tekstong <i>multimedia</i> <ul style="list-style-type: none"> • imahen • layon • paksa

BAITANG 5
IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, at maikling kuwento, dulang pambata) at tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain), at umuunlad na kasanayang produktibo sa pagbuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pangkomunidad at pambansa na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng balitang lathalain tungkol sa napapanahong isyu sa komunidad o bansa.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, at maikling kuwento, dulang pambata) a. Natutukoy ang pananaw ng tagapagsalita/manunulat (ikalawa -nakikipag-usap)
	b. Naibibigay ang sariling solusyon sa suliranin
	c. Nakapagbibigay ng hinuha sa tema at <i>genre</i>
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa pangyayari
	Naiiba o nababago ang mga pangyayari sa teksto
	Natutukoy ang tayutay (pagmamalabis/hyperbole) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag sa binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Naibibigay ang mahahalagang detalyeng nakapaloob
	<ol style="list-style-type: none"> b. Nakapagbibigay ng sariling opinyon
	<ol style="list-style-type: none"> c. Nasusuri ang katotohanan at opinyon
	<p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, at maikling kuwento, dulang pambata) • magpaliwanag (balita/balitang lathalain)
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • pagmamalabis/<i>hyperbole</i>
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at magpaliwanag) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (Chinese New Year) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	<p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p>
	<ol style="list-style-type: none"> a. Pang-uring Pamilang

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> • patakda
	b. Pokus ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • layon • gamit/instrumental
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento, at dulang pambata) b. nagpapaliwanag (balita/balitang lathalain)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay sa mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata)
	<ol style="list-style-type: none"> b. tekstong impormatibo (balita/balitang lathalain)
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon: <ul style="list-style-type: none"> • pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag <ul style="list-style-type: none"> • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura tuwing <i>Chineses New Year</i>
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pagtugon sa paanyaya)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Library Card)</i>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian <ul style="list-style-type: none"> ● pahayagan ● magasin
Panonood at Presentasyon	Natutukoy ang mga elemento ng <i>multimedia</i> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>video (clip, film, tv ads, slide shows, atbp.)</i> ● <i>animation (two-dimensional, three-dimensional)</i>
	Nabibigyang-kahulugan ang mga elemento ng tekstong <i>multimedia</i>
	Nasusuri ang mga tiyak na elemento sa tekstong <i>multimedia</i> <ul style="list-style-type: none"> ● imahen ● layon ● paksa

**BAITANG 5
IKAAPAT NA MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin) na ginagamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento, dulang pambata) at tekstong impormatibo (eksposisyon), at umuunlad na kasanayang produktibo sa pagbuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pangkomunidad at pambansa na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at biswal) na batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng tulang pambata na nanghihikayat na ipagmalaki ang sariling komunidad o bansa.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento, dulang pambata) <ol style="list-style-type: none"> a. Natutukoy ang sanhi at bunga ng mga pangyayari
	<ol style="list-style-type: none"> b. Naibibigay ang pagkakaiba at pakakatulad ng mga pangyayari
	<ol style="list-style-type: none"> c. Nahuhulaan ang posibleng kalalabasan ng pangyayari
	<ol style="list-style-type: none"> d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	Nakapagbubuod ng mga pangyayari
	Natutukoy ang tayutay (kabalintunaan o ironiya) sa pagbibigay-kahulugan ng pahayag na binasa o napakinggang teksto
	Naiuugnay ang mga pangyayari sa teksto sa sariling karanasan
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (eksposisyon) <ol style="list-style-type: none"> a. Naibibigay ang mahahalagang impormasyon na nakapaloob sa teksto
	<ol style="list-style-type: none"> b. Nasusuri ang ugnayang sanhi at bunga
	<ol style="list-style-type: none"> c. Naibibigay ang kongklusyon
Nasusuri ang layon ng teksto <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento, dulang pambata) • magpaliwanag (eksposisyon) 	
	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. tayutay <ul style="list-style-type: none"> • kabalintunaan/ironiya

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at magpaliwanag) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	<p>Nakabubuo ng pahayag gamit ang langkapang pangungusap</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p>
	<ol style="list-style-type: none"> a. Pokus ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • sanhi/kawsatib • ganapan/lokatib • direksiyonal
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ol style="list-style-type: none"> a. nagsasalaysay (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) b. nagpapaliwanag (eksposisyon)
	<p>Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay sa mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto</p> <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata)
	<ol style="list-style-type: none"> b. tekstong impormatibo (eksposisyon)
	<p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa iba't ibang sitwasyon:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pakikihalubilo sa ibang tao (pagpapakilala, pangungumusta, pag-anyaya sa pagkain, pagpapatuloy sa bahay, pakikisangkot sa biruan sa positibong paraan, pagtatanong)
	<p>Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> • pagtoonan ng tingin • pandama o paghawak
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa katutubo at panrehiyong pagdiriwang
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham pangkaibigan (pahingi ng paumanhin)
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon: <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Request Form)</i>
	Nagagamit ang mga pangkalahatang sanggunian <ul style="list-style-type: none"> • <i>handbook</i> at manwal • direktoryo
Panonood at Presentasyon	Nasusuri ang mga elementong <i>multimedia</i>
	Naipaliliwanag ang kaangkupan ng mga elemento sa tekstong <i>multimedia</i> <ul style="list-style-type: none"> • imahen • layon • paksa
	Nakabubuo ng pahayag sa tekstong <i>multimedia</i>

BAITANG 6

PAMANTAYAN PARA SA IKAANIM NA BAITANG

Pagkatapos ng **Ikaanim na Baitang**, inaasahang naipamamalas ng mga mag-aaral ang paglalapat na mga kasanayang panliterasi, pagpapalawak ng bokabularyo na magagamit sa kritikal na pag-unawa at pagbuo ng mga tekstong naratibo at impormatibo na may paksa patungkol sa bansa at global.

BAITANG 6 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin), na ginamit sa pormal at di-pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tulang pambata, dulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento) at tekstong impormatibo (eksposisyon), at pagbuo ng teksto, at kaalaman sa mga di-berbal na pahiwatig (pisikal na paghahatid ng mensahe) at kasanayang produktibo upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pambansa at pangglobal na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at <i>multimedia</i>) batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng sanaysay na naglalahad ng tampok na isang pangyayari sa bansa o global.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tulang pambata, dulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento) a. Napagsusunod- sunod ang mga pangyayaring hindi bababa sa walo
	b. Nailalarawan ang tagpuan
	c. Nakikilala ang realidad at pantasya

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	d. Naibibigay ang natuklasang kaalaman sa teksto
	e. Naiiba o nababago ang mga pangyayari sa teksto
	Nasusuri ang kahulugan ng mga kasabihang Pilipino
	Naiuugnay ang kaisipan sa tunay na pangyayari sa buhay
	Nauunawaan ang tekstong impormatibo (eksposisyon) a. Naibibigay ang mahahalagang detalyeng nakapaloob
	b. Naibibigay ang sariling ideya o opinyon
	c. Natutukoy ang pangunahing diwa/ideya/kaisipan at mga sumusuportang detalye
	Nasusuri ang layon ng teksto <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tulang pambata, dulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento) • magpaliwanag (eksposisyon)
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. kasabihan
	Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa: <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at magpaliwanag) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	Nagagamit ang mga pangungusap na walang paksa sa pagbuo ng pahayag
	Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag
	a. Kaganapan (Komplemento) ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • tagaganap/aktor
	Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso <ul style="list-style-type: none"> • nagsasalaysay (tulang pambata, dulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento) • nagpapaliwanag (eksposisyon)
	Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay sa mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento at dulang pambata) b. tekstong impormatibo (eksposisyon – sanaysay, rebyu, artikulo)
	Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag <ul style="list-style-type: none"> • postura/posisyon ng katawan • espasyo/distansiya
	Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang gamit ang telepono

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto <ul style="list-style-type: none"> • liham ng paghingi ng paumanhin
	Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Personal Data Form: Philippine Statistic Authority)</i>
	Nagagamit nang maayos ang silid-aklatan (mga dapat ikilos o asal sa silid-aklatan) para sa gawaing pananaliksik
Panonood at Presentasyon	Naibibigay ang tono at layon sa pagpapakahulugan ng tekstong <i>multimedia</i>
	Naiuugnay ang sarili (gulang at kasarian) sa tekstong <i>multimedia</i>
	Nagagamit ang mga elementong biswal sa pagsusuri ng tekstong <i>multimedia</i>

**BAITANG 6
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin), na ginamit sa pormal at di-pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) at tekstong impormatibo (eksposisyon), at pagbuo ng teksto, at kaalaman sa mga di-berbal na pahiwatig (pisikal na paghahatid ng mensahe) at kasanayang produktibo upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pambansa at pangglobal na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at <i>multimedia</i>) batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng isang sanaysay tungkol sa isang suliraning pambansa o pangglobal.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
<p align="center">Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)</p>	<p>Nauunawaan ang tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon)</p> <p>a. Natutukoy ang mahahalagang detalye</p>
	<p>b. Naibibigay ang kahulugan ng kilos at pahayag ng tauhan</p>
	<p>c. Nahihinuha ang damdamin at kilos ng tauhan</p>
	<p>d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa ikinilos ng tauhan</p>
	<p>e. Nababago ang katangian o pag-uugali ng mga tauhan</p>
	<p>Nasusuri ang kahulugan ng mga salawikaing Pilipino</p>
	<p>Naiuugnay ang kaisipan sa tunay na pangyayari sa buhay</p>
	<p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (eksposisyon)</p> <p>a. Naibibigay ang mahahalagang detalyeng nakapaloob</p>
	<p>b. Naibabahagi ang sariling ideya o opinyon</p>
	<p>c. Natutukoy ang pangunahing diwa/ideya/kaisipan at mga sumusuportang detalye</p> <p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) • manghikayat (eksposisyon)
<p align="center">Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <p>a. panandang konteksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>b. salawikain</p>
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at manghikayat) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	<p>Nagagamit ang mga pangungusap na walang paksa sa pagbuo ng pahayag</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p>
	<ol style="list-style-type: none"> a. Kaganapan (Komplemento) ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • tagatanggap/benepaktibo
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagsasalaysay (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) • nangangatuwiran (eksposisyon)
	<p>Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto</p> <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) b. tekstong impormatibo (eksposisyon – sanaysay, rebyu, artikulo)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag</p> <ul style="list-style-type: none"> • postura/posisyon ng katawan • espasyo/distansiya <p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang gamit ang <i>chat</i></p> <p>Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • liham ng pagmumungkahi <p>Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Personal Data Form: Bio-data)</i> <p>Nagagamit ang <i>card catalog</i> para sa pagtukoy ng sanggunian na gagamitin sa pagsasaliksik ng isang paksa</p>
<p>Panonood at Presentasyon</p>	<p>Naiuugnay ang sarili (etnisidad at rehiyon) sa tekstong <i>multimedia</i></p> <p>Nasusuri ang lokal na kultura batay sa nilalaman ng tekstong <i>multimedia</i></p> <p>Nasusuri ang pagkamakatotohanan ng tekstong <i>multimedia</i> ayon sa mapananaligang sanggunian, petsa, pagkiling, nilalaman, at detalye, pananaw ng mga eksperto</p>

BAITANG 6
IKATLONG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng ng bokabularyo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin), na ginamit sa pormal at di-pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatikal, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) at tekstong impormatibo (panghihikayat/persweysib), at pagbuo ng teksto, at kaalaman sa mga di-berbal na pahiwatig (pisikal na paghahatid ng mensahe) at kasanayang produktibo upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pambansa at pangglobal na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at <i>multimedia</i>) batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng editoryal tungkol sa isang napapanahong usaping pambansa o pangglobal.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	Nauunawaan ang tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon)
	a. Natutukoy ang pananaw ng tagapagsalita/manunulat (ikatlo-karanasan ng iba)
	b. Naibibigay ang sariling solusyon sa suliranin
	c. Nahuhulaan ang posibleng pagbabago sa katangian at kilos ng tauhan
	d. Naibibigay ang opinyon at reaksiyon sa pangyayari
	e. Nababago ang wakas ng kuwento
	Nasusuri ang kahulugan ng mga idyomatikong pahayag sa Filipino
Naiuugnay ang kaisipan sa tunay na pangyayari sa buhay	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (panghihikayat/persweysib)</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Naibibigay ang mahahalagang detalyeng nakapaloob b. Natutukoy ang pangunahing diwa/ideya/kaisipan at mga sumusuportang detalye c. Naipaliliwanag ang kaisipan ng teksto <p>Nasusuri ang layon ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • magsalaysay (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) • manghikayat (editoryal)
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <ol style="list-style-type: none"> a. panandang konteksto <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>) b. idyoma
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at magpaliwanag) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	<p>Nagagamit ang mga pangungusap na walang paksa sa pagbuo ng pahayag</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p> <ol style="list-style-type: none"> a. Kaganapan (Komplemento) ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • layon/goal • gamit/instrumental
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagsasalaysay (tulang pambata, dulang pambata, kuwentong katatakutan, maikling kuwento) • nanghihikayat (persuweysib-editorial)
	<p>Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay sa mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto</p> <ol style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at siyensiyang piksyon) b. tekstong impormatibo (persuweysib-editorial)
	<p>Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag</p> <ul style="list-style-type: none"> • postura/posisyon ng katawan • espasyo/distansiya
	<p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang gamit ang <i>social media</i></p>
	<p>Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademiya at transaksiyonal na teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • liham ng pagtatanong (<i>Interview Survey</i>)
	<p>Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Survey Interview Forms)</i>
	<p>Nagagamit ang OPAC (<i>Online Public Access Catalog</i>) sa pagtukoy ng sanggunian na gagamitin sa pagsasaliksik ng isang paksa</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Panonood at Presentasyon	Nagagamit ang mga elemento ng <i>multimedia</i> sa pagtukoy ng ideya at katangian ng teksto <ul style="list-style-type: none"> • <i>text (headlines, subtitles at slogans)</i> • <i>graphics (still images, drawings, graphs, illustrations, icons, atbp.)</i>
	Naibibigay ang sariling ideya sa layon at pagpapakahulugan ng tekstong <i>multimedia</i>
	Nagagamit ang disenyo ng tekstong <i>multimedia</i> sa pagbuo ng naratibo at impormatibong pagpapahayag

BAITANG 6
IKAAPAT NA MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kahusayan sa pagpapalawak ng ng bokabolaryo (denotasyon, konotasyon, tono, at damdamin), na ginamit sa pormal at di pormal na mga sitwasyon, lumalagong kaalaman sa mga estrukturang gramatika, kritikal at lapat na pag-unawa sa tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at nobela) at tekstong impormatibo (panghihikayat/persuweysib), at pagbuo ng teksto, at kaalaman sa mga di-berbal na pahiwatig (pisikal na paghahatid ng mensahe) at kasanayang produktibo upang makabuo ng tekstong tumatalakay sa mga paksaing pambansa at pangglobal na may kaangkupang kultural (pasalita, pasulat, at <i>multimedia</i>) batay sa layunin, konteksto, at target na madla.
Pamantayan sa Pagganap	Nagagamit ng mag-aaral ang pagkakaroon ng kahusayan sa wastong gramatika, kaangkupan ng salita/retorika, estilo, at estruktura sa paggawa ng liham paanyaya sa isang tagapagsalita para magbibigay ng panayam sa paksang pambansa o pangglobal.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
<p>Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)</p>	<p>Nauunawaan ang tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at nobela)</p> <p>a. Natutukoy ang sanhi at bunga ng mga pangyayari</p>
	<p>b. Naibibigay ang pagkakaiba at pakakatulad ng mga pangyayari</p>
	<p>c. Nahuhulaan ang posibleng maging wakas</p>
	<p>d. Naibabahagi ang natuklasang kaalaman sa teksto</p>
	<p>e. Nakapagbubuod ng mga pangyayari</p>
	<p>Nagagamit ang mga matalinghaga at idyomatikong pahayag sa diskursong Filipino</p>
	<p>Naiuugnay ang kaisipan sa tunay na pangyayari sa buhay</p>
	<p>Nauunawaan ang tekstong impormatibo (panghihikayat/persweysib)</p> <p>a. Naibibigay ang mga katuwiran ng pagkiling sa isang isyu/paksa</p>
	<p>b. Naipaliliwanag ang kaisipan ng teksto</p>
	<p>c. Nakabubuo ng paglalahat</p>
<p>Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)</p>	<p>Nagagamit ang mga salitang may denotasyon at konotasyong kahulugan sa pagbuo ng pangungusap</p> <p>a. panandang konteksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • pagbibigay-kahulugan • pormal na depinisyon • batay sa sitwasyong pinaggamitan ng salita (<i>analohiya</i>)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> b. matalinghagang pahayag c. hiram na salita
	<p>Nagagamit ang angkop na diksiyon (kaangkupan ng salita/retorika at estilo) sa pagpapahayag ayon sa:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. layon (magsalaysay at manghikayat) b. kahulugan c. tagapakinig/tagapanood/mambabasa d. konteksto (mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang) e. tono at damdamin f. pananaw ng tagapagsalita/manunulat (una, ikalawa, o ikatlong panauhan)
	<p>Nagagamit ang mga pangungusap na walang paksa sa pagbuo ng pahayag</p>
	<p>Nagagamit ang mga bahagi ng panalita sa pagpapahayag</p> <ul style="list-style-type: none"> a. Kaganapan (Komplemento) ng Pandiwa <ul style="list-style-type: none"> • sanhi/kawsatibo • ganapan/lokatib • direksiyonal
	<p>Nagagamit ang pangkalahatang kayarian ng teksto sa pagbuo ng diskurso</p> <ul style="list-style-type: none"> • nagsasalaysay (tula, dula, maikling kuwento, at nobela) • nanghihikayat (persuweysib-editorial)
	<p>Nakabubuo ng tekstong may mga panandang nag-uugnay ng mga ideya ayon sa layon, kahulugan, tagapakinig/mambabasa, at konteksto</p> <ul style="list-style-type: none"> a. tekstong naratibo (tula, dula, maikling kuwento, at nobela) b. tekstong impormatibo (persuweysib-editorial)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nagagamit ang angkop na mga nakagawiang di-berbal na hudyat sa pagpapahayag</p> <ul style="list-style-type: none"> • postura/posisyon ng katawan • espasyo/distansiya <p>Nagagamit ang angkop na wika sa pagpapahayag na isinasaalang-alang ang edad, kasarian, paksa, at kultura sa mga katutubo at panrehiyong pagdiriwang gamit ang <i>email</i></p> <p>Nakabubuo ng teksto batay sa iba't ibang layon ng akademik at transaksiyonal teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • liham ng paanyaya (sa panauhin) <p>Nasasagutan ang pormularyo batay sa iba't ibang layon</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>form (Order Forms/Online Survey Forms)</i> <p>Nagagamit ang silid-aklatan, OPAC (<i>Online Public Access Catalog</i>) at ilang mga <i>online</i> na sanggunian/<i>website</i> para sa gawaing pananaliksik</p>
Panonood at Presentasyon	<p>Nagagamit ang mga elemento ng <i>multimedia</i> sa pagtukoy sa ideya at katangian ng teksto</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>audio (dialogue, recorded narration, music, sound effects, stingers, atbp.)</i> • <i>video (clip, film, tv ads, slideshow, atbp.)</i> • <i>animation (two-dimensional, three-dimensional)</i> <p>Nakabubuo ng tekstong <i>multimedia</i> batay sa layon</p>

BILANG NG KASANAYANG PAMPAGKATUTO

SUB-DOMEYN	Baitang 4				Baitang 5				Baitang 6				Kabuoang Bilang sa Sub-Domeyn
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
Pakikinig at Pagbasa (Kasanayang Pagtanggap)	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60
Pagsasalita at Pagsulat (Kasanayang Produktibo)	11	11	11	11	12	12	12	12	11	11	11	11	136
Panonood at Presentasyon	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	35
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Kuwarter	18	18	18	18	20	20	20	20	19	19	19	19	228
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Baitang	72				80				76				228

**SAKLAW AT PAGKAKASUNOD-SUNOD NG MGA SUB-DOMEYN AT MAHAHALAGANG KASANAYAN
BAITANG 7-10**

Pokus: Teksto

Behikulo: Literasi at Wika

SUB-DOMEYN	MGA KASANAYANG PAMPAGKATUTO	BAITANG 7				BAITANG 8				BAITANG 9				BAITANG 10			
		Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4	Q 1	Q 2	Q 3	Q 4
Pag-unawa at pagsusuri sa mga tekstong nasusulat (Pampanitikan, Impormasyonal, Akademik)	Nasusuri ang mga tekstong pampanitikan																
		TULA				TULUYAN				OBRA MAESTRA							
	Pag-iisa sa mahahalagang pangyayari sa kaligirang pangkasaysayan ng akda	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	Pagsusuri ng mga detalye ng teksto para sa kritikal na pag-unawa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	Pagtukoy sa mahahalagang detalye ng teksto:																
	• persona/tauhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	• banghay	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	• bisa ng salita, kaangkupan, estilo	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	• tono at kaligiran	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
	• talinghaga at tayutay	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
Pagpapaliwanag sa mahahalagang detalye, mensahe, at kaisipang nakapaloob sa teksto																	
• kontekstong historikal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
• kontekstong sosyo-kultural																	
• elementong panlingguwistika																	
Pagsusuri ng mga teksto ayon sa pamantayan, katotohanan, at mga angkop na karanasan bilang pagpapahalaga sa tao at sa lipunan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Pagbibigay ng interpretasyon sa mahahalagang detalye ng teksto batay sa sariling karanasan, paniniwala, at pagpapahalagang pangkatauhan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Pagpapaliwanag sa mahahalagang detalye, mensahe, at kaisipang nakapaloob sa teksto	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pagpapaliwanag sa mahahalagang detalye na sumasalamin sa kultura, lipunan, rehiyon, at iba pa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Nasusuri ang mga tekstong impormasyonal																
Pagkilala ng mga katangian at estruktura ng mga tekstong impormasyonal sa iba't ibang midyum/platform	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
Pagsusuri ng estruktura ng kahulugan at layunin ng tekstong impormasyonal:																
• pag-iisa-isa	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• pagkakasunod-sunod	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• pagtutulad at pagkakaiba	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• sanhi at bunga	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• suliranin at solusyon	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
Pagsusuri ng mga kakayahang pangwika para sa mabisang pagpapahayag ng mga tekstong impormasyonal:																
• kaangkupan/retorika at estilo	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• transisyonal at kohesiyong gramatikal	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
• estruktura at gamit ng mga pangungusap	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
Pagsusuri ng tekstong pampahayagan batay sa estruktura			✓			✓										
Pagbuo ng teksto batay sa anyo at estruktura	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓	✓
Nasusuri ang mga tekstong akademik																
Pagtukoy sa batayang kaalaman ng tekstong akademik															✓	✓
Pagsusuri ng wikang akademik batay sa linaw, kaisahan, at ugnayan																
• kaangkupan/retorika at estilo <ul style="list-style-type: none"> ➤ pormal na wika ➤ salitang may kinalaman sa tiyak na disiplina o larangan 															✓	✓
• transisyonal at kohesiyong gramatikal (pag-uugnay)															✓	✓
• estruktura ng mga pangungusap (kaisahan)															✓	✓
• terminolohiya at kaangkupan ng salita															✓	
Pagsusuri sa mga korespondensiya opisyal												✓	✓			

	Pagtatala																✓	✓	
	Pagbabalangkas																✓	✓	
	Paggamit ng wastong mekaniks																✓	✓	
	Paggamit sa kaibhan ng pangunahin at pangalawang sanggunian																✓	✓	
	Pag-unawa sa batayang kaalaman sa <i>plagiarism</i>																✓		
	Pagtatala ng mahahalagang impormasyon batay sa anyo at estruktura ng tekstong akademik																✓	✓	
	Pagtukoy sa layunin at target na mambabasa ng tekstong akademik																✓	✓	
	Pagsasaayos ng mahahalagang impormasyon (pangunahing ideya at pansuportang detalye)																✓	✓	
	Pagtukoy sa paksang pangungusap											✓	✓	✓	✓		✓	✓	
	Pangangalap ng mga datos mula sa mapananaligang sanggunian											✓	✓	✓	✓		✓	✓	
	Pagbuo ng teksto batay sa anyo at estruktura																✓	✓	
	Pagbuo ng tekstong akademik																		
	Pagbuo ng tekstong akademik (panukalang pananaliksik)																	✓	
Pag-unawa at Pagsusuri ng Tekstong Biswal	Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento																		
	Pagsusuri ng mga elementong biswal bilang kasangkapan sa kahulugan ng teksto:																		
	• teknikal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo, imahen/icon)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	• estereotipo (kasarian, edad, etnisidad, uri at antas ng pamumuhay, <i>diaspora</i> , PWD)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	• katuturan o layon	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Pag-uugnay ng tekstong biswal sa pag-unawa ng tekstong binasa																		
• pampanitikan	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	
• impormasyonal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
• akademik																		✓	
Paglikha at Presentasyon ng mga Tekstong	Nakabubuo ng mga tekstong multimodal batay sa layunin at target na mambabasa																		
	Pagpili ng angkop na paksa	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Pagbabalangkas ng mga nakalap na impormasyon	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Multimodal	Pagbuo ng borador	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	Pagsasagawa ng rebisyon	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	Pagwawasto sa nirebisang tekstong multimodal	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
	Naibabahagi ang binuong tekstong multimodal sa angkop na <i>platform</i>																		
	Pagtukoy sa proseso ng pagbabahagi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
	Pagpapakita ng nabuong tekstong multimodal na naisasaalang-alang ang mga kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

BAITANG 7

PAMANTAYAN PARA SA IKAPITONG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikapitong Baitang**, naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang **Ibong Adarna**, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Katutubo hanggang sa Panahon ng Pananakop ng Espanya gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino.

BAITANG 7 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Katutubo (Tula) at tekstong impormasyonal (ekspositori) para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (multimodal) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda at <i>comic book</i> na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at pagsusuri sa mga tekstong nasusulat	<p style="text-align: center;">TEKSTONG PAMPANITIKAN</p> <p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa panahon ng katutubo kaugnay ng mga tekstong pampanitikan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Katutubo -Tula) <p>Nasusuri ang mga detalye ng teksto para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Tula sa Panahon ng Katutubo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tula at Karununganang bayan (gaya ng bugtong, tanaga, sawikain, salawikain at kasabihan) • Awiting-bayan (gaya ng dalit, oyayi, kundiman, diona, dung-aw, soliranin, talindaw at iba pa) • Epikong bayan (gaya ng Alim, Bantugan, Biag ni Lam-ang, Ibalon, Kudaman, Labaw Donggon at iba pa)

	<p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng teksto</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/ imahen sa teksto</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng teksto</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p> <p style="text-align: center;">TEKSTONG IMPORMASYONAL</p> <p>Nauunawaan ang tekstong ekspositori gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagbuo ng talata at pagpapahayag ng mga ideya) • Mga tekstong ekspositori (gaya ng memoirs, journals, personal na sanaysay, kasaysayan, heograpiya, aklat ukol sa mga hayop at halaman, tekstong pang-instruksyon, siyentipiko at medikal na teksto at ulat, legal na dokumento, impormasyonal na brochure, menu, resipe, listahan ng mga pamimili, at deskripsyon ng nilalaman ng produkto at transkripsyon ng talumpati) <p>(a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto</p> <p>(b) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon</p> <p>(c) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa</p> <p>Nasusuri ang tekstong ekspositori batay sa estruktura nito (sanhi at bunga, pagkakaiba at pagkakatulad, deskripsyon, suliranin at solusyon, pagkakasunod-sunod at proseso)</p>
<p style="text-align: center;">Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Mga elemento ng tekstong biswal na <i>comic book</i> (gaya ng istrip, ilustrasyon ng tauhan, dayalog, <i>caption</i>, <i>sound effects</i>, pabalat o <i>cover</i>, <i>panel</i>, <i>gutter</i>, tema at disenyo)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at ekspositori)</p>

<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda sa pamamagitan ng tekstong multimodal (gaya ng <i>comic book brochure</i>)</p> <ol style="list-style-type: none"> Natutukoy ang tiyak na tauhang itatampok sa bayograpikal na sanaysay Naitatala ang mga tiyak na dayalog at <i>caption (istrip at dayalog)</i> na makapaglalarawan sa tauhan Naiguguhit ang imahen/ larawan (ilustrasyon ng tauhan, tema, <i>panel, gutter</i>) ng tauhan batay sa mga pangyayari at dayalog na kinasangkutan nito Nakabubuo ng borador (<i>disenyo at pabalat o cover</i>) para sa <i>comic book brochure</i> gamit ang mga elementong biswal
	<p>Naibabahagi ang nabuong proseso sa paglikha ng bayograpikal na sanaysay at <i>comic book</i> sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (<i>story telling</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 7
IKALAWANG MARKAHAN**

<p>Pamantayang Pangnilalaman</p>	<p>Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Katutubo (Tuluyan) at tekstong impormasyonal (ekspositori) para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (multimodal) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.</p>
<p>Pamantayan sa Pagganap</p>	<p>Nakabubuo ng <i>brochure</i> para sa bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda na isinasaalang-alang ang elemento ng biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.</p>

<p>SUB-DOMEYN</p>	<p style="text-align: center;">KASANAYANG PAMPAGKATUTO</p>
	<p style="text-align: center;">TEKSTONG PAMPANITIKAN</p>
	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa panahon ng katutubo kaugnay ng mga tekstong pampanitikan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Katutubo-Tuluyan)
	<p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p>

<p>Pag-unawa at pagsusuri sa mga tekstong nasusulat</p>	<p>Mga Tuluyan Sa Panahon ng Katutubo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kuwentong-bayan (gaya ng alamat, pabula at kuwentong posong) • Dula (gaya ng katutubong sayaw at rituwal ng babaylan) <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>) at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan</p> <p>(c) Naiiugnay ang mahahalagang kaisipan sa tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p>
<p>TEKSTONG IMPORMASYONAL</p>	
<p>Nauunawaan ang tekstong ekspositori gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong ekspositori (gaya ng memoirs, journals, personal na sanaysay, kasaysayan, heograpiya, aklat ukol sa mga hayop at halaman, tekstong pang-instruksyon, siyentipiko at medikal na teksto at ulat, legal na dokumento, impormasyonal na brochure, menu, resipe, listahan ng mga pamimili, at deskripsyon ng nilalaman ng produkto at transkripsyon ng talumpati) <p>(a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto</p> <p>(b) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon</p> <p>(c) Naibabalangkas ang mahahalagang detalye at ideya mula sa teksto</p> <p>(d) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa</p>	
<p>Nasusuri ang tekstong ekspositori batay sa estruktura nito (sanhi at bunga, pagkakaiba at pagkakatulad, deskripsyon, suliranin at solusyon, pagkakasunod-sunod at proseso)</p>	
<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p>	

<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Mga elemento ng tekstong biswal na comic book (gaya ng disenyo: tipo, sukat, tupi (<i>fold</i>), at kulay)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at ekspositori)</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda sa pamamagitan ng tekstong multimodal (gaya ng <i>comic book brochure</i>)</p> <p>(a) Natutukoy ang tiyak na tipo ng <i>brochure</i> na paglalapatan ng bayograpikal na sanaysay (b) Naibabalangkas ang mga tiyak na dayalog, <i>caption (istrip at dayalog)</i> na makapaglalarawan sa tauhan (c) Nakapagsasagawa ng pagdisenyo/ pag-aanyo ng <i>comic book brochure</i> (tipo, sulat, tupi, at kulay) (d) Nakabubuo ng borador para sa <i>comic book brochure</i> gamit ang mga elementong biswal</p> <p>Naibabahagi ang nabuong proseso sa paglikha ng <i>brochure</i> para sa bayograpikal na sanaysay ng tauhan sa napiling platform na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (<i>story telling</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 7
IKATLONG MARKAHAN**

<p>Pamantayang Pangnilalaman</p>	<p>Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Pananakop ng Espanya, tekstong impormasyonal (ekspositori) at balita para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.</p>
<p>Pamantayan sa Pagganap</p>	<p>Nakabubuo ng <i>comic book brochure</i> para sa bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at pagsusuri sa mga tekstong nasusulat	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa panahon ng katutubo kaugnay ng mga tekstong pampanitikan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Pananakop ng Espanya)
	<p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Akda sa Panahon ng Pananakop ng Espanya</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga akdang panrelihiyon (gaya ng pasyon, dasal at iba pa) • Akdang pangkagandahang-asal • Dula (gaya ng senakulo, tibag, Flores de Mayo, Santacruzán at iba pa) • Awit at korido <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento at detalye sa mga akda (b) Naipaliliwanag ang mensahe o pahiwatig at kaisipang nakapaloob sa mga akda (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng akda batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika at gamit ng wika sa akda (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p>
	TEKSTONG IMPORMASYONAL
<p>Nauunawaan ang tekstong ekspositori gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong pampahayagan (balita) <p>(a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto (b) Naiisa-isa ang mga <i>platform</i> at katangian ng mga tekstong pampahayagan</p>	

	<p>(c) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon (gaya ng narinig at direktang sinabi mula sa interbyu, direktang sipi mula sa nabasa, <i>paraphrasing</i> sa mahahalagang detalye at ideya mula sa teksto)</p> <p>(d) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa</p> <p>(e) Natutukoy ang paraan ng pagtutumbas at/o panghihiram ng salita sa teksto</p> <p>Nasusuri ang tekstong pampahayagan (balita) batay sa estruktura at katangian nito</p> <ul style="list-style-type: none"> • pabaligtad na piramide – sumagot sa tanong na Sino, Ano, Kailan, Saan, at Paano • paraan ng pagsulat
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Mga elemento ng tekstong biswal na <i>comic book brochure</i> (elemento ng <i>comic book</i> at <i>brochure</i>)</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at ekspositori)</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang bayograpikal na sanaysay tungkol sa isa sa mga tauhan ng epikong bayan sa pamamagitan ng tekstong <i>multimodal</i> (gaya ng <i>comic book brochure</i>)</p> <p>(a) Natutukoy ang mga elemento ng <i>comic book brochure</i> na paglalapatan ng bayograpikal na sanaysay ng epikong bayan</p> <p>(b) Nakapagsasagawa ng pinal na pagdisenyo/ pag-aanyo ng <i>comic book brochure</i> batay sa elemento nito</p> <hr/> <p>Naibabahagi ang nilikhang tekstong <i>multimodal</i> (<i>comic book brochure</i> para sa bayograpikal na sanaysay ng isang tauhan sa binasang akda) sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (<i>story telling</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

BAITANG 7
IKAAPAT NA MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestra – Ibong Adarna para sa paghubog ng kaakuhan at pagpapahalagang Pilipino, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng iskrip para sa <i>shadow play</i> tungkol sa mahahalagang pangyayari sa Ibong Adarna na maiuugnay sa pagiging Pilipino na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at pagsusuri sa mga tekstong nasusulat	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa kaligirang pangkasaysayan ng Obra Maestra – Ibong Adarna <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Ibong Adarna)
	Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa Obra: Ibong Adarna <ul style="list-style-type: none"> • Saknong 1-6 • Saknong 7-442 • Saknong 443-1006 • Saknong 1007-1717 <ol style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa Ibong Adarna (b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>) at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa Ibong Adarna (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng Ibong Adarna batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika sa Ibong Adarna (sukat, tugma, talinghaga, at estilo)

	(f) Nakapaghahambing ng mga tekstong hawig sa Ibong Adarna at iba pang koridong nasusulat sa Pilipinas at sa ibang bansa
Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal na makikita sa Ibong Adarna</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang kahulugan ng tekstong biswal sa Obra Maestra- Ibong Adarna (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng Obra Maestra- Ibong Adarna</p>
Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal	<p>Nakabubuo ng iskrip para sa <i>shadow play</i> tungkol sa mahahalagang pangyayari sa Ibong Adarna na maiuugnay sa pagiging Pilipino</p> <p>(a) Nakapipili ng mahahalagang pangyayari sa Ibong Adarna na maiuugnay sa pagiging Pilipino (b) Nakasusulat ng plano at borador ng pagtatanghal (c) Nakasusulat ng iskrip para sa <i>shadow play</i> (d) Natutukoy ang mga elementong gagamitin sa pagbuo ng mga <i>puppet</i> (e) Nakapagsasagawa ng <i>shadow play</i> batay sa elemento ng tekstong biswal</p> <p>Naibabahagi ang nilikhang tekstong multimodal sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang mga kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

BAITANG 8

PAMANTAYAN PARA SA IKAWALONG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikawalong Baitang**, naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang **Florante at Laura**, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Propaganda hanggang sa Panahon ng Pananakop ng Hapon gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa pagpapahalaga ng sariling kalinangan.

BAITANG 8 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Propaganda hanggang sa Panahon ng Himagsikan at tekstong impormasyonal (persweysib) para sa pagpapahalaga sa sariling kalinangan, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng rebyu ng sanaysay at animasyon na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan)

SUB-DOMEYN**KASANAYANG PAMPAGKATUTO****Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa****Mga Akda sa Panahon ng Propaganda at Himagsikan**

- Tula

- (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula
- (b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/ imahen sa tula
- (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan sa tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao
- (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda
- (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tono, tugma, at talinghaga) ng tula
- (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, *norms*, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon

- Sanaysay

- (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (paksa, anyo, kaisipan, damdamin, himig at estilo) at detalye sa sanaysay
- (b) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng sanaysay batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao
- (c) Nasusuri ang mahahalagang kaisipan sa sanaysay batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda
- (d) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (anyo, damdamin, himig at wika) ng sanaysay
- (e) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, *norms*, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa sanaysay batay sa konteksto ng panahon

TEKSTONG IMPORMASYONAL**Nauunawaan ang tekstong persweysib gamit ang mga kasanayang pang-akademik**

- **Mga kasanayang pang-akademik** (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata)
- **Mga tekstong persweysib** (gaya ng adbvertisement, sanaysay, talumpati, editoriyal at rebyu ng aklat)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>(a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto</p> <p>(b) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon (pagtukoy sa ideya, paglalarawan ng sipi, paggalugad sa iba pang detalye, pag-aanalisa, at pagtataya ng mga mapanghikayat na salita at pahayag)</p> <p>(c) Naibabalangkas ang mahahalagang detalye at ideya mula sa teksto</p> <p>(d) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa</p> <p>Nasusuri ang tekstong persweysib batay sa estruktura nito (punto, ebidensya, at analisis)</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Mga elemento ng tekstong biswal na rebyu ng sanaysay</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at persweysib)</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang rebyu ng sanaysay sa pamamagitan ng tekstong <i>multimodal</i> (gaya ng <i>video</i> o animasyon)</p> <p>(a) Nakapipili ng isang sanaysay tungkol sa Panahon ng Himagsikan</p> <p>(b) Nasusuri ang nilalaman ng sanaysay</p> <p>(c) Nakapagtatala ng mga punto at ebidensya ukol sa sinusuring sanaysay na may paglalapat ng mga ilustrasyon na gagamitin sa video o animasyon</p> <p>(d) Nakabubuo ng borador para sa rebyu ng sanaysay gamit ang mga elementong biswal</p> <p>Naibabahagi ang nabuong proseso sa paglikha ng rebyu ng sanaysay sa napiling platform na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (pag-uulat), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 8
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Pananakop ng Estados Unidos at tekstong impormasyonal (persweysib) para sa pagpapahalaga sa sariling kalinangan, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng video o animasyon na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa panahon ng Pananakop ng Estados Unidos kaugnay ng mga tekstong pampanitikan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Pananakop ng Estados Unidos)
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	<p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Akda sa Panahon ng Pananakop ng Estados Unidos</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga dulang makabayan • Mga rehiyonal na akdang pampanitikan <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>) at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga, at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	konteksto ng panahon
	<p style="text-align: center;">TEKSTONG IMPORMASYONAL</p> <p>Nauunawaan ang tekstong persweysib gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong persweysib (gaya ng adbvertisement, sanaysay, talumpati, editoryal at rebyu ng aklat) <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto (b) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon (pagtukoy sa ideya, paglalarawan ng sipi, paggalugad sa iba pang detalye, pag-aanalisa, at pagtataya ng mga mapanghikayat na salita at pahayag) (c) Naibabalangkas ang mahahalagang detalye at ideya mula sa teksto (d) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa <p>Nasusuri ang tekstong persweysib batay sa estruktura nito (punto, ebidensya, at analisis)</p>
<p style="text-align: center;">Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Mga elemento ng tekstong biswal na <i>video</i> o animasyon</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at persweysib)</p>
<p style="text-align: center;">Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang rebyu ng sanaysay sa pamamagitan ng tekstong <i>multimodal</i> (gaya ng <i>video</i> o animasyon)</p> <p>(a) Nakasusulat ng iskríp batay sa haba at <i>frame</i> ng gagawing <i>video</i> o animasyon</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	(b) Nakapagpapalano ng <i>visual representation at audio</i> na gagamitin sa <i>video</i> o animasyon (c) Naibabalangkas ang mga tiyak na dayalog, <i>caption at sound</i> sa <i>video</i> o animasyon (d) Nakabubuo ng inisyat na <i>video</i> o animasyon ng isang rebyu ng sanaysay
	Naibabahagi ang nabuong proseso sa paglikha ng <i>video</i> o animasyon sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (pag-uulat), at etikal na kasanayan at pananagutan

**BAITANG 8
IKATLONG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Pananakop ng Hapon at tekstong impormasyonal (persweysib) at editoryal para sa pagpapahalaga sa sariling kalinangan, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (multimodal) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng rebyu ng sanaysay na nasa <i>video</i> o animasyon na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa panahon ng Pananakop ng Hapon kaugnay ng mga tekstong pampanitikan <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Pananakop ng Hapon)

SUB-DOMEYN**KASANAYANG PAMPAGKATUTO**

Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa

Mga Akda sa Panahon ng Pananakop ng Hapon

- Tanaga
- Haiku
- Tanka

- Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula
- Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/ imahen sa tula
- Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao
- Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda
- Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng tula
- Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, *norms*, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon

- Dula
- Maikling kuwento

- Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan
- Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (*foreshadowing*), pagkakanay ng mga pangyayari (*parallelism and simultaneity*), pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (*in medias res*), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan
- Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao
- Nasusuri ang mahahalagang pangyayari ng teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda
- Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan
- Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, *norms*, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon

TEKSTONG IMPORMASYONAL

Nauunawaan ang tekstong ekspositori gamit ang mga kasanayang pang-akademik

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong pampahayagan (editoryal) <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto (b) Naiisa-isa ang mga <i>platform</i> at katangian ng mga tekstong pampahayagan (c) Nakapagtatala ng mahahalagang impormasyon (gaya ng narinig at direktang sinabi mula sa interbyu, direktang sipi mula sa nabasa, <i>paraphrasing</i> sa mga mahahalagang detalye at ideya mula sa teksto (d) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa, kritisismo, interpretasyon, panghikayat at papuri (e) Natutukoy ang paraan ng pagtutumbas at/o panghihiram ng salita at pahayag sa teksto <p>Nasusuri ang tekstong pampahayagan (editoryal) batay sa estruktura at katangian nito</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Mga elemento ng tekstong biswal na <i>video</i> o animasyon</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <ul style="list-style-type: none"> (a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at persweysib)
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang rebyu ng sanaysay sa pamamagitan ng tekstong multimodal (gaya ng <i>video</i> o animasyon)</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang mga elemento ng video o animasyon na paglalapatan ng rebyu ng sanaysay (b) Nakapagsasagawa ng pinal na pagdisenyo/ pag-aanyo ng <i>video</i> o animasyon na may rebyu ng sanaysay batay sa elemento nito

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	Naibabahagi ang nilikhang tekstong <i>multimodal</i> (rebyu ng sanaysay na nasa <i>video</i> o animasyon) sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (pag-uulat), at etikal na kasanayan at pananagutan

**BAITANG 8
IKAAPAT NA MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestra – Florante at Laura para sa pagpapahalaga sa sariling kalinangan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakalilikha ang mag-aaral ng <i>spoken poetry</i> na nagtatampok sa Apat na Himagsik ni Balagtas na maiuugnay sa panunumbalik ng Kalinangang Pilipino na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG PAMPANITIKAN
Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Nasusulat	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa kaligirang pangkasaysayan ng Obra Maestra – Florante at Laura <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Florante at Laura)
	Nasusuri ang mga kaugnay na impormasyon hinggil sa Obrang Maestra – Florante at Laura <ul style="list-style-type: none"> • Talambuhay ng May-akda • Apat na Himagsik ni Balagtas • Kay Selya • Sa Babasa Nito
	Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa Obra: Florante at Laura <ul style="list-style-type: none"> • Saknong 1-68 • Saknong 69-172

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> • Saknong 173-257 • Saknong 258-399 <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay, na tuon sa tunggalian) at detalye sa Florante at Laura</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (foreshadowing), pagkakanay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa Florante at Laura .</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng Florante at Laura batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari ng teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, sosyo-kultural, lunan, at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika sa Florante at Laura (sukat, tugma, talinghaga at estilo)</p> <p>(f) Nakapaghahambing ng mga tekstong hawig sa Florante at Laura at iba pang awit na nasusulat sa Pilipinas at sa ibang bansa</p> <p>(g) Naipahahayag ang sariling saloobin, pananaw at damdamin tungkol sa ilang napapanahong isyu kaugnay ng mga usaping tinalakay sa akda</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal na makikita sa Florante at Laura</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang kahulugan ng tekstong biswal (gaya ng alegorya sa Florante at Laura: puno ng higuera, mababangis na hayop, gubat na mapanglaw at kasuotan ng mga piling tauhan sa Obra Maestra- Florante at Laura</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng Obra Maestra- Florante at Laura.</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng tula para sa <i>spoken word poetry</i> na nagtatampok sa Apat na Himagsik ni Balagtas na maiuugnay sa panunumbalik ng kalinangang Pilipino</p> <p>(a) Nakapipili ng angkop na mga salita</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>(b) Nakasusulat ng plano at borador ng tula para sa <i>spoken word poetry</i></p> <p>(c) Nagagamit ang matalinghagang salita at elemento ng tula para <i>spoken word poetry</i></p> <p>(d) Nairerebisa ang piyesa para sa <i>spoken word poetry</i></p> <p>(e) Naisasapinal ang nagawang <i>spoken word poetry</i></p> <p>Naibabahagi ang nilikhang tekstong <i>multimodal (spoken word poetry)</i> sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

BAITANG 9

PAMANTAYAN PARA SA IKASIYAM NA BAITANG

Pagkatapos ng **Ikasiyam na Baitang**, naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo at nauunawaan at nasusuri ang Obra Maestrang **Noli Me Tangere**, mga tekstong nasusulat tulad ng panitikan sa Panahon ng Kasarinlan hanggang sa Panahon ng Bagong Milenyo gayundin ang mga tekstong impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit ang mga natutuhang elementong panlingguwistika tungo sa pakikisangkot nang may kamalayan sa usaping panlipunan.

BAITANG 9 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Kasarinlan, tekstong impormasyonal (argumentatibo) para sa paghubog ng kamalayang panlipunan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng isang literaring analisis ng <i>graphic novel</i> na isinasaalang-alang ang mga elementong biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa Panahon ng Kasarinlan kaugnay ng mga tekstong pampanitikan

<p>SUB-DOMEYN</p>	<p align="center">KASANAYANG PAMPAGKATUTO</p>
<p>Tekstong Nasusulat</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Panahon ng Kasarinlan) <p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Akda sa Panahon ng Kasarinlan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tula <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula (b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/ imahen sa tula (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng tula (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon • Maikling katha • Nobela • Dula • Sanaysay • Mga Panitikan sa Ingles sa Panahon ng Kasarinlan na isinulat ng mga Pilipino <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan (b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakanayan ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon
<p align="center">TEKSTONG IMPORMASYONAL</p>	

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>Nauunawaan ang tekstong argumentatibo gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong argumentatibo (gaya ng retorikal na analisis, literaring analisis, debate at talumpati) <ul style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang paksa, layon, at ideya sa teksto (b) Natutukoy sa tekstong argumentatibo ang mga impormasyon at detalye na makatotohanan at mayaman sa opinyon (c) Nakikilala ang mga pangunahin at pangalawang sanggunian (d) Naitatala ang mahahalagang impormasyon mula sa iba't ibang pinagkukunang sanggunian (e) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa
	<p>Nasusuri ang tekstong argumentatibo batay sa estruktura nito (tesis, proposisyon, datos, pangangatuwiran, at <i>rebuttal</i>)</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na pabalat ng <i>graphic novel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <ul style="list-style-type: none"> (a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at argumentatibo)
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang pabalat ng <i>graphic novel</i> hango sa literaring analisis</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Nakapipili ng nobela sa Panahon ng Kasarinlan (b) Naitatala ang pinakakapana-panabik na bahagi ng nobela na gagamitin sa pabalat ng <i>graphic novel</i> (c) Naiguguhit ang imahen/ larawan (ilustrasyon ng tauhan, tema, <i>panel, gutter</i>) ng mga tauhan batay sa mga pangyayari at dayalog na kinasangkutan nila

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	(d) Nakabubuo ng borador (disenyo at pabalat o <i>cover</i>) para sa <i>graphic novel</i> gamit ang mga elementong biswal
	Naibabahagi ang nabuong proseso sa paglikha ng pabalat ng <i>graphic novel</i> hango sa bahagi ng sinuring nobela sa napiling platform na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (<i>advertisement</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan

**BAITANG 9
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan sa Panahon ng Kasarinlan, tekstong impormasyonal (argumentatibo) para sa paghubog ng kamalayang panlipunan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng isang pabalat ng <i>graphic novel</i> na batay sa isinagawang literaring analisis na nabasang nobela na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG PAMPANITIKAN
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa Panahon ng Aktibismo at Batas Militar kaugnay ng mga tekstong pampanitikan</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa panahon ng Aktibismo at Batas-Militar) <p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Tula Sa Panahon ng Aktibismo at Batas-Militar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tula

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/imahen sa tula</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng tula</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maikling katha • Nobela • Dula • Mga Akda sa Ingles sa Panahon ng Aktibismo at Batas-Militar na sinulat ng mga Pilipino <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakanay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p>
	TEKSTONG IMPORMASYONAL
	<p>Nauunawaan ang tekstong argumentatibo gamit ang mga kasanayang pang-akademik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga kasanayang pang-akademik (gaya ng pagtukoy sa paksa, layon at ideya, pagtatala ng mahahalagang impormasyon (detalye), mekaniks sa pagsulat (diksyon, estilo, at paggamit ng transisyonal at kohesiyong gramatikal), paggamit ng angkop na mga salita sa pagpapahayag ng mga ideya at pagbuo ng talata) • Mga tekstong argumentatibo (gaya ng retorikal na analisis, literaring analisis, debate at talumpati)

<p>SUB-DOMEYN</p>	<p style="text-align: center;">KASANAYANG PAMPAGKATUTO</p> <p>(a) Natutukoy ang paksa, layon at ideya sa teksto (b) Natutukoy sa tekstong argumentatibo ang mga impormasyon at detalye na makatotohanan at opinyon (c) Nakikilala ang mga pangunahin at pangalawang sanggunian (d) Naitatala ang mahahalagang impormasyon mula sa iba't ibang mapagkakatiwalaang sanggunian (e) Naipaliliwanag ang mahahalagang ideya at detalye gamit ang diksyon, estilo, transisyonal at kohesiyong gramatikal at kaangkupan ng salita at ideya na nais iparating sa mambabasa</p> <p>Nasusuri ang tekstong argumentatibo batay sa estruktura nito (tesis, proposisyon, datos, pangangatuwiran, at rebuttal)</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na <i>graphic novel</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (pampanitikan at argumentatibo)</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang pabalat ng <i>graphic novel</i> hango sa bahagi ng sinuring nobela</p> <p>(a) Natutukoy ang mga materyal na gagamitin sa pagbuo ng napiling pabalat ng <i>graphic novel</i> (b) Nailalapat ang angkop na kulay at teksto sa nabuong imahen/larawan (c) Nasusuri ang kaangkupan ng mga inilapat na elemento sa pabalat ng <i>graphic novel</i></p> <p>Naibabahagi ang nabuong pabalat ng <i>graphic novel</i> na hango sa literari analisis sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (<i>advertisement</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 9
IKATLONG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan mula 1986 hanggang sa pagbubukas ng bagong Milenyo, at tekstong transaksyonal para sa paghubog ng kamalayang panlipunan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng isang korespondensiya opisyal gamit ang nilikhang <i>logo</i> at <i>letterhead</i> na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa Panahon ng 1986 hanggang sa pagbubukas ng Bagong Milenyo kaugnay ng mga tekstong pampanitikan <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (1986 hanggang sa Pagbubukas ng Bagong Milenyo)
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa <p>Mga Akda mula 1986 hanggang sa Pagbubukas ng Bagong Milenyo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tula <ol style="list-style-type: none"> (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula (b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/imahen sa tula (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng tula (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon • Maikling kuwento • Nobela • Dula

<p>SUB-DOMEYN</p>	<p>KASANAYANG PAMPAGKATUTO</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Pelikula • Sanaysay <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakahanay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan</p> <p>(f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>TEKSTONG TRANSAKSYONAL</p>
	<p>Nasusuri ang mga katangian ng Korespondensiya Opisyal</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mga Liham Pantanggapan (gaya ng liham pakiusap, pagtatanong, at aplikasyon) • Sulatroniko/Email • Pagbuo ng Resolusyon <p>(a) Natutukoy ang isang korespondensiya opisyal batay sa layon at sitwasyon</p> <p>(b) Nakapagbabalangkas ng isang korespondensiya opisyal batay sa layon at sitwasyon</p> <p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na <i>logo</i> at <i>letterhead</i> ng korespondensiya opisyal</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (panitikan at argumentatibo)</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang korespondensiya opisyal batay sa layunin, gamit ang nilikhang <i>logo</i> at <i>letterhead</i></p> <p>(a) Natutukoy ang tiyak na <i>logo</i> at <i>letterhead</i> na gagawin para sa isang korespondensiya opisyal (b) Naitatala ang mga tiyak na larawan, <i>caption</i> at mga tao na kabilang sa <i>letterhead</i> (c) Nakabubuo ng plano at borador hinggil sa <i>logo</i> at <i>letterhead</i> na gagawin (d) Nakasusulat ng isang korespondensiya opisyal gamit ang nilikhang <i>logo</i> at <i>letterhead</i></p> <p>Naibabahagi ang nabuong korespondensiya opisyal gamit ang nilikhang <i>logo</i> at <i>letterhead</i> sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo (paggamit ng sulatroniko o <i>email</i>), at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 9
IKAAPAT NA MARKAHAN**

<p>Pamantayang Pangnilalaman</p>	<p>Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestra – Noli Me Tangere para sa paghubog ng kamalayang panlipunan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.</p>
<p>Pamantayan sa Pagganap</p>	<p>Nakabubuo ng <i>video trailer</i> ng Noli Me Tangere na naipakikita ang kamalayan sa usaping panlipunan sa Obra Maestra - Noli Me Tangere na isinasaalang-alang ang elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
<p>Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat</p>	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa kaligirang pangkasaysayan ng Obra Maestra – Noli Me Tangere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Noli Me Tangere) <p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa Obra Maestra : Noli Me Tangere</p> <ul style="list-style-type: none"> • Talambuhay ni Dr. Jose P. Rizal • Pagpapakilala ng mga Tauhan • Kabanata 1-18 at 21 • Kabanata 19-20, 22-46 • Kabanata 47-63 <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa Noli Me Tangere (b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakahanay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa Noli Me Tangere (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng Noli Me Tangere batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan, at may-akda (g) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika sa Noli Me Tangere (h) Nakapaghahambing ng mga tekstong hawig sa Noli Me Tangere at iba pang nobelang panlipunan ba nasusulat sa Pilipinas at sa ibang bansa</p>
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal na makikita sa Noli Me Tangere</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <ul style="list-style-type: none"> - Pabalat ng Noli Me Tangere - Bayan ng San Diego na kakikitaan ng magagarang karuwahe

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	<ul style="list-style-type: none"> - Larawan ng karukhaan ng pamilya nina Sisa, Basilio, at Crispin - Mga Pagkaing Pilipino - <i>Photography</i> - Simbahan na punong-puno ng tao habang may nagmimisang isang Paring Espanyol na kumukumpas ang kamay habang siya ay nasa pulpito - Ang senaryo ng away nina Donya Consolacion at Donya Victorina - Ang Gubat ng mga Ibarra - Piitan - Lawa ng San Diego - Libingan ng mga Ibarra - Bangka - Mahahalagang tauhan <p>(a) Naipaliliwanag ang kahulugan ng tekstong biswal sa Obra Maestra- Noli Me Tangere</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng Obra Maestra- Noli Me Tangere</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng <i>video trailer</i> ng Noli Me Tangere na naipakikita ang pag-unlad ng usaping panlipunan sa kasalukuyan</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Nakapipili ng tiyak na bahagi ng Noli Me Tangere (b) Nakabubuo ng plano sa pagbuo ng <i>trailer</i> at borador (c) Nakakukuha ng mga <i>videos</i> ng mga gaganap (d) Nalalapatan ng mga <i>sound effects</i> na kailangan sa <i>video</i> (e) Nailalapat ang iba pang elementong <i>multimodal</i> (f) Nairerebisa ang nabuong <i>video trailer</i> <p>Naibabahagi ang nilikhang tekstong <i>multimodal (video trailer)</i> sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

BAITANG 10

PAMANTAYAN PARA SA IKASAMPUNG BAITANG

Pagkatapos ng **Ikasampung Baitang**, naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestrang **EI Filibusterismo** at mga tekstong pampanitikan (sa Panahon ng Kontemporaneo/Makabagong Panahon), mga Korespondensiya Opisyal, impormasyonal, akademik, at biswal para sa pagbuo ng makabuluhang tekstong multimodal na gamit para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa tungo sa pagtatamo ng kaunlarang Pilipino sa kapaki-pakinabang na pagganap bilang makabansa at global na mamamayan.

BAITANG 10 UNANG MARKAHAN

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng Obra Maestra – EI Filibusterismo para sa pagtatamo ng kaunlaran at pagtugon sa pandaigdigang pakikipag-ugnayan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng <i>documentary film</i> ng EI Filibusterismo na naipakikita ang kaunlaran sa usaping panlipunan na isinasaalang-alang ang elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	TEKSTONG PAMPANITIKAN
	<p>Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa kaligirang pangkasaysayan ng Obra Maestra – El Filibusterismo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (El Filibusterismo)
	<p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Obra Maestra : El Filibusterismo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pag-aalay sa El Filibusterismo • Ang GOMBURZA • Mga Tauhan • Pagbabalik-tanaw sa Noli Me Tangere (mahahalagang pangyayari na iniuugnay sa El Filibusterismo) • Kabanata 1-10 • Kabanata 11-18 • Kabanata 19-25 • Kabanata 26-32 • Kabanata 33-39 <p>(a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa El Filibusterismo</p> <p>(b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakahamay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa El Filibusterismo</p> <p>(c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng Noli Me Tangere batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao</p> <p>(d) Nasusuri ang mahalagang pangyayari ng teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda</p> <p>(e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika sa El Filibusterismo</p> <p>(f) Nakapaghahambing ng mga tekstong hawig sa El Filibusterismo at iba pang nobelang panlipunan na nasusulat sa Pilipinas at sa ibang bansa</p>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal na makikita sa El Filibusterismo</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <ul style="list-style-type: none"> - pabalat ng El Filibusterismo at komiks nito - bapor Tabo - larawan ng sistemang <i>reduccion</i> - kubyerta - serbesa at tubig - buwayang nag-aanyong demonyo - lupang ari-arian - lupa (nakabusal sa bibig ng bagong magsasaka) - agnos/relikaryo/laket - rebolber - Pasko/kapaskuhan - gubat ng mga Ibarra - ulo ni Imuthis - riles - apyan - kayamanan ni Kapitan Tiyago - paskil - lason - kayamanan ni Simoun - Karagatang Pasipiko <p>(a) Naipaliliwanag ang kahulugan ng tekstong biswal sa Obra Maestra- El Filibusterismo</p> <p>(b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng Obra Maestra- El Filibusterismo</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng <i>documentary film</i> tungkol sa pag-unlad ng isang usaping panlipunan na maiuugnay sa El Filibusterismo</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Nakapipili ng tiyak na bahagi ng El Filibusterismo (b) Nakabubuo ng plano sa paglikha ng <i>documentary film</i> at borador (c) Nakakukuha ng mga <i>videos</i> ng mga gaganap (d) Nalalapatan ng mga <i>sound effects</i> na kailangan sa <i>video</i> (e) Nailalapat ang iba pang elementong <i>multimodal</i>

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	(f) Nairerebisa ang nabuong <i>documentary film</i>
	Naibabahagi ang nilikhang tekstong <i>multimodal (documentary film)</i> sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan

**BAITANG 10
IKALAWANG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagiging malikhain, at kritikal na pag-unawa at pagsusuri ng mga tekstong pampanitikan (sa Kontemporaneong Panahon /Makabagong Panahon), impormasyonal, akademik para sa pagtatamo ng kaunlaran at pagtugon sa pandaigdigang pakikipag-ugnayan, at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng isang grapikong representasyon mula sa sarbey na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG PAMPANITIKAN
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga	Naiisa-isa ang mahahalagang pangyayari sa Kontemporaneong Panahon/ Makabagong Panahon kaugnay ng mga tekstong pampanitikan <ul style="list-style-type: none"> • Kaligirang Pangkasaysayan (Panitikan sa Kontemporaneong Panahon / Makabagong Panahon)

<p>SUB-DOMEYN</p>	<p>KASANAYANG PAMPAGKATUTO</p>
	<p>Tekstong Nasusulat</p> <p>Nasusuri ang mga detalye ng tekstong pampanitikan para sa kritikal na pag-unawa</p> <p>Mga Akda sa Kontemporaneong Panahon / Makabagong Panahon</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tula (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (persona, sukat at tugma, talinghaga at estilo) at detalye (paksa, nilalaman at kaisipan) ng tula (b) Naipaliliwanag ang nakapaloob na pahiwatig, simbolo, talinghaga, at larawang diwa/ imahen sa tula (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tula batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tula) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda. (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (sukat, tugma, tono at talinghaga) ng tula (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon. <p>Tuluyan</p> (a) Natutukoy ang mahahalagang elemento (tauhan, tagpuan, banghay na tuon sa tunggalian) at detalye sa tuluyan (b) Naipaliliwanag ang banghay (gaya ng pagkakasunod-sunod ng pangyayari; pagyuyugto ng mga pangyayari (<i>foreshadowing</i>), pagkakanay ng mga pangyayari (<i>parallelism and simultaneity</i>), at pagbabalik-tanaw sa mga pangyayari (<i>in medias res</i>), mensahe, pahiwatig at kaisipan sa binasang tuluyan. (c) Naiuugnay ang mahahalagang kaisipan ng tuluyan batay sa sariling pananaw, moral, katangian at karanasan ng tao (d) Nasusuri ang mahahalagang pangyayari sa teksto (tuluyan) batay sa konteksto ng panahon, lunan at may-akda (e) Nasusuri ang mga elementong panlingguwistika (bisa ng salita, pahiwatig, idyomatikong pahayag, estilo) ng tuluyan (f) Nasusuri ang kultural na elemento (simbolo, wika, <i>norms</i>, pagpapahalaga at arketipo) na nakapaloob sa teksto batay sa konteksto ng panahon
	<p>TEKSTONG AKADEMIK</p>
	<p>Nauunawaan ang mahahalagang impormasyon sa isang pananaliksik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kahulugan ng pananaliksik • Mga mananaliksik • Etika ng pananaliksik (<i>plagiarism</i>)

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na mga grapiko, balangkas, at tsart mula sa sarbey</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (akademik)</p>
Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal	<p>Nakabubuo ng biswal na representasyon mula sa isang sarbey</p> <p>(a) Nakapipili ng paksa (b) Nababalangkas ang mga nakalap na impormasyon (c) Nakabubuo ng borador (d) Nailalapat ang biswal at <i>multimodal</i> na mga elemento</p> <p>Naibabahagi ang biswal na representasyon mula sa isang sarbey sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 10
IKATLONG MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagtataya sa realidad at pagsasaalang-alang sa mekaniks ng pag-alam sa batayang kaalaman sa tekstong akademik sa pagtatamo ng kaunlaran at pagtugon sa pandaigdigang pakikipag-ugnayan at pagbuo ng mga teksto sa iba't ibang paraan (<i>multimodal</i>) para sa tiyak na layunin, pagpapakahulugan, at target na babasa o awdiyens.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng isang konseptuwal na balangkas na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at <i>multimodal</i> na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG AKADEMIK
<p>Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat</p>	<p>Natutukoy ang kahalagahan ng impormasyon, mensahe, at detalye sa kritikal na pagtingin sa isang komunidad (tulad ng paaralan, barangay, lokal na pamahalaan)</p> <p>Mga Kasanayan sa Pananaliksik</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pangangalap ng mga mapagkakatiwalaang sanggunian • Pagtukoy sa katotohanan at opinyon • Pagsusuri sa mapagkakatiwalaang sanggunian at kredibilidad ng may-akda • Pagtukoy sa pangunahin at pangalawang sanggunian • Paggamit ng mga angkop na terminolohiya o salita
<p>Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal</p>	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na konseptuwal na balangkas at paradigma</p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <p>(a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (akademik)</p>
<p>Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal</p>	<p>Nakabubuo ng isang konseptuwal na balangkas na nagpapakita ng kahalagahan ng magpagkakatiwalaang mga sanggunian</p> <p>(a) Nasusuri ang pagkamakatotohanan ng mga mapagkukunang sanggunian (b) Natutukoy ang mga paksa, tema, at <i>gaps</i> (c) Nababalangkas ang konseptuwal na balangkas sa pamamagitan ng dayagram</p> <p>Naibabahagi ang konseptuwal na balangkas sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan</p>

**BAITANG 10
IKAAPAT NA MARKAHAN**

Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ng mga mag-aaral ang kasanayang komunikatibo, pagtataya sa realidad at pagsasaalang-alang sa mekaniks sa pag-alam sa batayang kaalaman sa tekstong akademik upang makatugon sa pandaigdigang pakikipag-ugnayan bilang isang makabayang Pilipino.
Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng <i>poster presentation</i> ng panukalang pananaliksik na isinasaalang-alang ang mga elemento ng biswal at multimodal na may paglalapat ng kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan.

SUB-DOMEYN	KASANAYANG PAMPAGKATUTO
	TEKSTONG AKADEMIK
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	<p>Nasusuri ang isang abstrak ng pananaliksik</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Naiisa-isa ang mga posibleng paksa para sa panukalang pananaliksik (b) Natutukoy ang layunin, pamamaraan, resulta at kongklusyon ng isang abstrak (c) Nakabubuo ng sintesis sa mga nabasang abstrak <p>Nakabubuo ng panukalang pananaliksik batay sa layunin at target na mambabasa</p>
Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal	<p>Nasusuri ang mga tekstong biswal batay sa mga elemento</p> <p>Elemento ng tekstong biswal na <i>flow chart</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • mga teknikal na biswal (laki, espasyo, kulay, linya, anyo at imahen) • estereotipo (uri, kasarian, edad, etnisidad, pangkat, antas ng pamumuhay, diaspora, at PWD) <ul style="list-style-type: none"> (a) Naipaliliwanag ang mga elemento ng tekstong biswal (b) Naiuugnay ang mga elemento ng tekstong biswal sa pag-unawa ng teksto (akademik)
Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal	<p>Nakabubuo ng isang <i>poster presentation</i> ng isang panukalang pananaliksik tungkol sa isang napapanahong usapin/paksa upang makatugon sa pandaigdigang pakikipag-ugnayan bilang isang makabayang Pilipino</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) Nakapipili ng paksa ng pananaliksik (b) Nakapagsasagawa ng paunang pananaliksik (c) Nakapagbabalangkas ng bahagi ng panukalang pananaliksik (layunin, pamaraan, inaasahang bunga at iba pa) (d) Nakasusulat ng borador ng <i>poster presentation</i>

KASANAYANG PAMPAGKATUTO

SUB-DOMEYN	
	(e) Narerebisa ang <i>poster presentation</i> (f) Nakabubuo ng balangkas ng panukalang pananaliksik sa pamamagitan ng <i>flow chart</i>
	Naibabahagi ang <i>poster presentation</i> ng panukalang pananaliksik sa napiling <i>platform</i> na isinasaalang-alang ang kasanayang komunikatibo, at etikal na kasanayan at pananagutan

BILANG NG KASANAYANG PAMPAGKATUTO

SUB-DOMEYN	Baitang 7				Baitang 8				Baitang 9				Baitang 10				Kabuoang Bilang sa Sub-Domeyn
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
Pag-unawa at Pagsusuri sa mga Tekstong Nasusulat	4	4	4	4	4	4	4	3	4	4	3	2	2	3	1	2	52
Pag-unawa at Pagsusuri ng mga Tekstong Biswal	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	16
Paglikha at Presentasyon ng Tekstong Multimodal	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	32
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Kuwarter	7	7	7	7	7	7	7	6	7	7	6	5	5	6	4	5	100
Kabuoang Bilang ng Kasanayan sa Bawat Baitang	28				27				25				20				100

